

Evangeliet etter Johannes

- forel. utg. 19.06.07, må ikke kopieres. Korrektur 15.03.12.

Oversatt til norsk fra Johannes Grebers Das Neue Testament av Johan Lem. Das Neue Testament er på sin side oversatt på nytt fra gresk av Johannes Greber i året 1936.

Innhold

Kapittel 1	2
Kapittel 2	3
Kapittel 3	4
Kapittel 4	5
Kapittel 5	7
Kapittel 6	8
Kapittel 7	10
Kapittel 8	12
Kapittel 9	14
Kapittel 10	15
Kapittel 11	16
Kapittel 12	18
Kapittel 13	19
Kapittel 14	21
Kapittel 15	22
Kapittel 16	22
Kapittel 17	24
Kapittel 18	24
Kapittel 19	26
Kapittel 20	27
Kapittel 21	28

Kapittel 1

Ordet ble menneske

I begynnelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud; og en "Gud" var Ordet. 2) I begynnelsen var dette hos Gud. 3) Alt er blitt til ved Ordet, og uten det ble ikke noe av det som er skapt, virkelig. 4) I ham er liv, og livet var menneskenes lys. 5) Lyset lyste i mørkets rike, men mørket ville ikke vite av det. 6) Én kom til verden som menneske; han var sendt av Herren. Han hettes Johannes. 7) Han trådte frem som vitne; skulle avlegge vitnemål for lyset, for at alle - gjennom ham - skulle bli ført til tro på lyset. 8) Han var ikke selv lyset, han skulle bare bevitne at lyset ville komme. 9) For han som er det sanne lys, som lyser opp for hvert menneske, holdt nettopp på å komme til verden. 10) Han hadde riktignok alltid vært i verden, da den ble til ved ham. Men verden anerkjente ham ikke. 11) Han kom til sin eiendom, men hans egne tok ikke imot ham. 12) Men alle som tok imot ham, fikk rett til å bli Guds barn. De behøvde bare å tro på hans navn som den som var blitt til ved Gud selv, 13) ikke ved avstamning, ikke ved kjødets naturlige drift, heller ikke ved en manns vilje. - 14) Og ordet ble kjød og tok bolig blant oss for en kort tid. Vi så hans herlighet - en herlighet som tilkommer den eneste Sønnen som stammer fra Faderen og er full av nåde og sannhet.

15) Johannes avla vitnemål for ham og hevet høyt sin røst for ham. Det var han som ropte: "Etter meg kommer én som var før meg; for han ble til før meg. 16) Av hans fylde har vi alle fått livet og nåde på nåde. Mens loven ble gitt oss av Moses, er nåden og sannheten blitt oss til del ved Jesus Kristus. 17) Intet menneske har noen gang sett Gud; den enborne Sønn som hvilte ved Faderens hjerte, han har gitt oss kunnskap om ham."

Døperens vitnesbyrd

19) Johannes avla følgende vitnesbyrd da de jødiske lederne i Jerusalem sendte prester og leviter til ham for å spørre: "Hvem er du?" - 20) Uten videre omsvøp bekjente han åpent og freidig: "Jeg er ikke Messias!" - 21) "Hvem er du da?" - spurte de videre. "Er du Elias?" - "Nei!" svarte han. "Er du profeten?" "Nei!" svarte han. - 22) "Men hvem er du da?" spurte de. "Vi må jo svare dem som har sendt oss hit. Hvem mener du selv at du er?" 23) Han svarte: "Jeg er den som roper blant skrinne fjell: "Bered veien for Herren!" - slik profeten Jesaia har forutsagt." 24) Sendebudene tilhørte fariseernes parti. De spurte ham nå: 25) "Hvorfor døper du da, når du verken er Messias, Elias eller profeten?" 26) "Jeg døper bare med vann;" svarte Johannes - men midt iblant oss står en som dere ikke kjenner ennå. 27) Han trer frem etter meg, selv om han ble til før meg. Jeg er ikke engang verdig til å løse sandalene fra hans føtter." 28) Denne samtalen fant sted i Betanien på den andre siden av Jordanelven, hvor Johannes døpte.

29) Dagen etter så han Jesus komme mot seg. Da ropte han: "Se, det er Guds lam, som tar bort frafallens synd fra verden! 30) Det var om ham jeg sa igår: "Etter meg trer en frem som ble til før meg; for han eksisterte før meg." 31) Jeg kjente ham heller ikke. Men jeg kom med min vanddåp, fordi Israel skulle lære ham å kjenne." 32) "Jeg har sett," - bekjente Johannes videre - "hvordan ånden svede ned fra himmelen som en due og ble værende over ham.. 33) Som sagt, kjente jeg ham ikke personlig. Men han som har sendt meg for å døpe med vann, han har gitt meg følgende anvisning: "Den mannen du ser ånden sveve ned til og holder seg svevende over, han er det som døper med en hellig ånd." 34) Jeg var øyenvitne til denne hendelsen og avlegger derfor vitnemål om at han er Guds Sønn."

De første disipler

35) Dagen etter sto Johannes på det samme stedet igjen med to av sine disipler; 36) Jesus var der også og gikk opp og ned. Da så Johannes på ham og sa: "Se Guds lam!" 37) Ikke før hadde Johannes' to disipler hørt dette, så fulgte de Jesus skritt for skritt. 38) Jesus snudde seg, og da han så at de kom mot ham, spurte han dem: "Hva ønsker dere?" De svarte: "Rabbi, - det

betyr mester - hvor bor du?” 39) “Kom og se!” svarte han. Da gikk de med ham og så hvor han bodde. Det var omtrent klokken tolv, middag. De var hos ham hele dagen.

40) Andreas, Simon Peters bror, var en av de to som hadde hørt det Johannes hadde sagt, og som fulgte Jesus etterpå. 41) Han traff først sin bror, Simon og fortalte ham: “Vi har funnet “Messias” - det betyr den salvede.” 42) Han førte ham til Jesus. Denne så på ham og sa: “Du er Simon, Johannes’ sønn; fra i dag skal du hete “Kefas” - som betyr “klippe”.

43) Da Jesus dagen etter ville dra til Galilea, traff han Filip og sa til ham: “Kom med meg!” 44) Filip var fra Betsaida, hjemstedet til Andreas og Peter. 45) Filip traff Natanael og overbrakte det glade budskap: “Vi har funnet den som både Moses har talt om i loven, og profetene i sine skrifter. Han heter Jesus og er sønn av Josef fra Natsaret. Da svarte Natanael: 46) “Kan det komme noe godt fra Nasaret?” - “Så kom og se selv!” - svarte Filip. 47) Da Jesus så Natanael komme mot seg, sa han: “Se, det er en sann israelitt uten uærlighet!” - 48) “Hvor kjenner du meg fra?” - spurte Natanael. Jesus svarte. “Jeg så deg allerede før Filip ropte på deg, mens du satt under fikentreet.” 49) “Mester!” - ropte Natanael - “Du er virkelig Guds sønn - Israels konge!” 50) “Du tror på meg,” svarte Jesus - “fordi jeg sa at jeg så deg under fikentreet. Men du vil se større ting enn dette; 51) for tro meg: fra nå av vil dere se himmelen åpne seg og Guds gode budbringere stige opp og ned over Menneskesønnen.”

Kapittel 2

Bryllupet i Kana

To dager senere var det et bryllup i Kana i Galilea. Jesu mor var der; 2) også Jesus og disiplene hans var budne. Plutselig var det mangel på vin, 3) for det var slutt på bryllupsvinen. Da vendte Jesu mor seg til Jesus og sa: “De har ikke mer vin.” Jesus svarte: 4) “Kvinne, behøver du å bekymre deg over mine saker? For meg er tiden for å gjøre noe ikke kommet ennå.” 5) Da sa hans mor til dem som vartet opp: “Råder han dere å gjøre noe, så utfør det straks!” 6) Det sto seks vannkrukker av stein der. De ble brukt til renselsene, slik jødene pleide. Hver av dem fylte to til tre store, fulle bøtter. 7) Jesus bød dem å fylle disse krukene med vann. Straks fylte man dem til randen med vann. Så sa han: 8) “Øs opp fra dem og bring det til kjøgemesteren!” De så gjorde. 9) Denne smakte på vannet som nå var blitt til vin - uten å vite hvor vinen kom fra. De som hadde øst opp vannet, visste riktignok nøye beskjed. Da kalte kjøgemesteren brudgommen til seg og sa til ham: 10) “Man pleier først å sette frem den gode vinen og først komme med den dårligere vinen, når gjestene er påseilet. Men du har spart den gode vinen til nå.” 11) Med dette begynte Jesus å gjøre sine undere i Kana i Galilea og åpenbarte således den makten han hadde fått, og disiplene trodde på ham.

Det gamle og det nye tempel

12) Senere drog han ned til Kapernaum sammen med sin mor, sine brødre og sine disipler. Men de oppholdt seg bare en kort tid der; 13) for jødernes påskefest var nær forestående, og Jesus gikk på den tid opp til Jerusalem. 14) I tempelet der fant han folk som solgte storfe, sauer og duer. Pengevekslere satt også der. 15) Han flettet seg en pisk av remmer og drev alle ut av tempelet sammen med sauene og kuene deres. Pengevekslernes småpenger kastet han på gulvet og veltet bordene deres. Og til duehandlerne sa han: 16) “Få det bort herfra! Gjør ikke min Fars hus til en markeds plass!” 17) Det han gjorde, minnet disiplene om et ord fra Skriften: “Iveren om ditt hus fortærer meg.”

18) Da spurte folkets ledere ham: “Hvordan vil du bevise at du har lov til å gjøre slikt?” Han svarte: 19) “Riv denne helligdommen ned og jeg bygger den opp igjen på tre dager.” - 20) “Det har tatt seksogførti år å bygge dette tempelet,” - ropte jødene til ham - ”og du vil reise det opp igjen på tre dager?” 21) Men han hadde ment sitt legemes helligdom. 22)

Etter at han hadde stått opp fra de døde, husket disiplene disse ordene og trodde på Skriften og Jesu utsagn den gangen.

23) Jesus oppholdt seg i Jerusalem de dagene påskefesten varte, og mange kom til å tro på hans navn, fordi de så de undrene han gjorde. 24) Men Jesus selv stolte ikke på noen av dem, fordi han kjente det sanne sinnelag til hver og én. 25) Derfor hadde han heller ikke behov for å innhente opplysninger om et menneske. Han visste selv hva som foregikk i et menneskes indre.

Kapittel 3

Jesus og Nikodemus

En mann ved navn Nikodemus tilhørte også fariseerne. Han var en av jødernes ledende menn. 2) En natt kom han til Jesus og sa: “Mester! - vi vet at du er en lærer som ble sendt av Gud. For ingen kan gjøre slike tegn som du gjør, hvis ikke Gud selv er med ham.” 3) Jesus svarte: “Tro meg, den som ikke blir født fra oven, kan ikke se Guds rike.” - 4) “Hvordan er det mulig at et menneske, som allerede er gammelt, blir født?” - spurte Nikodemus - “Kan han kanskje for annen gang komme inn i mors liv og så bli født?” - 5) “Jeg kan bare gjenta,” - svarte Jesus - “at ingen kan gå inn i Guds ånde verden, hvis han ikke blir født inn dit av en Guds ånd. 6) Det som blir født av kjødet, er kjød, og det som blir født av ånden, er ånd. 7) Derfor behøver du ikke å undre deg over at jeg sa, dere måtte bli født ovenfra. - 8) Guds ånde verden gir liv hvor den vil. Du kan fornemme dens stemme, men du vet ikke hvor den kommer fra og hvor hen den går. Slik er det også med enhver som blir født som et barn av ånde verdenen.” 9) “Hvordan er slikt mulig?” - spurte Nikodemus. “Hvordan?” - 10) svarte Jesus - “Du er lærer i Israel og vet det ikke? 11) Det jeg sier deg, er sannheten. For det vi vet nøyaktig, det underviser vi, og vi vitner for det vi har sett. Dere godtar riktignok ikke vitnemålet vårt. 12) Hvis dere ikke tror meg når jeg taler om jordiske ting, hvordan skulle dere da tro når jeg taler til dere om overjordiske ting? 13) Ingen har steget opp til himmelen, hvis ikke han var steget ned fra himmelen. Således er også Menneskesønnen kommet fra himmelen; og 14) slik Moses den gang i ørkenen opphøyde slangen, må også Menneskesønnen bli opphøyd igjen, 15) for at hver den som kommer til tro, vil ha det kommende livet sammen med ham. 16) For så sterkt har Gud elsket verden at han ga sin enborne Sønn, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha det kommende livet. 17) Gud har jo ikke sendt sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden gjennom ham skal bli reddet. 18) Den som tror på ham, vil ikke bli dømt; men den som ikke tror er allerede dømt. 19) Hans dom ligger i at han ikke trodde på navnet til Guds enborne Sønn. Dommen ligger i det forhold at lyset kom til verden, og at menneskene elsket mørket høyere enn lyset; for deres gjerninger var onde. 20) For den som gjør det onde, hater nemlig lyset og vegrer seg for å gå dit lyset skinner; for han er redd for at hans verk kan bli brennemerket som dårlig. 21) Men den som lar guddommelig sannhet være ledestjernen for sine handlinger, den vandrer gjerne på lysets klart opplyste veier, slik at enhver kan se at alt han gjør er i samklang med Guds vilje.”

Døperen Johannes vitner om Jesus

22) Sammen med sine disipler bega Jesus seg etterpå til egnen nær Judea, hvor han oppholdt seg en kort tid og døypte. 23) Samtidig døypte Johannes i Aenon nær Salim, da det var rikelig med vann der. Folk pleide å gå dit hen for å la seg døype av ham. 24) Johannes var nemlig ennå ikke i fengsel på denne tiden. 25) Det skjedde da at det snek seg inn en viss misunnelse blant noen av Johannes' disipler, en misunnelse som ble fremmet av visse jødiske ledere som var fiendtlig innstilt. Det dreide seg om spørsmålet om hvem som skulle foreta dåpen som tegn på indre renselse. 26) De gikk nå til Johannes. “Mester!” - sa de - “mannen som var hos

deg på den andre siden av Jordan, og som du har støttet med ditt vitnemål, han doper nå selv, og all verden løper til ham.” 27) Johannes svarte: “Intet menneske kan påberope seg noen slags rett til makt, hvis den ikke ble gitt ham ovenfra, fra himmelen. 28) Kan dere ikke selv bevitne at jeg har sagt: “Jeg er ikke Messias, men ble bare sendt som hans forløper?” 29) Den som har bruden, er brudgommen. Men brudgommens venn, som står ved hans side og hører hans ord, gleder seg av hjertet over brudgommens høylydte jubel. Denne min glede har nå steget til det høyeste. 30) Han må vokse, - jeg må avta. For han kommer ovenfra som en som står over alt. 31) Den som stammer fra Jorden, er jordisk og snakker med jordiske begrep. Men den som kommer fra himmelen, vitner om det han selv så og hørte. 32) Dessverre vil ingen la hans vitnemål være gyldig. 33) Men den som mottok det som sant, den opplevde bekræftelsen i seg selv; at Gud er sannheten. 34) For den som er en Guds budbringer, den taler bare det han har fått i oppdrag å si. Til dette formål stilles nemlig Gud ånde verdenen til disposisjon for ham - og det med uvanlig rikelig mål. 35) Faderen elsker Sønnen og ga derfor alt i hans hånd. 36) Den som tror på Sønnen får derfor kommende liv. Men den som ikke vil høre på Sønnen, den vil ikke få se noe liv, men den straff som Gud har bestemt, vil laste på ham.”

Kapittel 4

Jesus og den samaritanske kvinnen

Jesus ble kjent med at fariseerne hadde fått vite at han fikk flere disipler og døypte flere enn Johannes. 2) For øvrig døypte ikke Jesus selv, men lot sine disipler utføre dåpen. 3) Etterpå forlot Jesus egnen nær Judea og 4) vendte tilbake til Galilea igjen. Veien førte gjennom Samaria. 5) En dag kom han til en samarisk by som het Sychar. Den ligger nær åkeren som Jakob den gang ga til sin sønn Josef. 6) Jakobsbrønnen var også der. Da Jesus var trett etter vandringen, satte han seg ned ved denne brønnen. Det var omtrent midt på dagen. 7) Da kom en samaritansk kvinne for å hente vann. “Vær så snill - gi meg noe å drikke!” - 8) sa Jesus til henne. - Disiplene hans hadde gått inn i byen for å kjøpe noe å spise. - 9) “Hvordan kan du som jøde,” - spurte samaritanerkvinnen - “be meg - en samaritansk kvinne om noe vann å drikke?” Jødene har nemlig ikke noe godt forhold til samaritanerne. 10) Jesus svarte: “Hadde du innsett hvilken velgjerning Gud vil gi deg, og hadde visst hvem det er som ber om en slurk vann, da hadde du bedt først, og han hadde gitt deg levende vann.” 11) “Herre!” - svarte hun - “du har jo ikke noe kar til å øse med, og brønnen er dyp. Hvor vil du ta det levende vannet fra? 12) Du er vel ikke større enn vår fader Jakob som ga oss denne brønnen, og som selv drakk av den med budskapet sin?” - 13) “Enhver som drikker av dette vannet, blir tørst igjen,” - svarte Jesus - 14) ”men den som drikker av det vannet jeg gir ham, vil i all fremtid ikke bli tørst igjen; langt mer vil den drikk som jeg gir ham, i ham bli til en kilde av vann som alltid sprudler videre og inn i det livet som kommer.” 15) “Herre!” - ropte kvinnen - “gi meg av dette vannet, så jeg ikke blir tørst igjen og slipper å komme hit for å hente vann.” 16) “Gå bort,” - sa Jesus - “og hent mannen din! Og kom så hit igjen!” - 17) “Jeg har ingen mann,” svarte hun. Jesus svarte: 18) “Du påsto med rette at du ikke har en mann; for du har hatt fem menn, og den du lever med nå, er ikke din ektemann; så langt har du altså snakket sant.” - 19) “Herre,” - ropte kvinnen - “jeg ser at du er en profet. Så gi meg svar på følgende spørsmål: 20) “Våre fedre æret Gud på fjellet du ser der. Men dere påstår at Jerusalem er det stedet man må ære Gud.” - 21) “Tro meg, kvinne,” - sa Jesus - “den time kommer da dere verken på dette fjellet eller i Jerusalem vil gi Gud den ære som tilkommer ham. 22) Riktignok ærer dere fremdeles det dere ikke kjenner; men vi ærer det vi kjenner; for frelsen kommer fra jødefolket. 23) Men tidspunktet kommer og er allerede her, hvor de sanne gudstilbedere ærer Faderen - ledet av en ånd og av sannheten. For også Faderen ville bare ha slike tilbedere. 24)

Gud er en ånd, og de som tilber ham må derfor stå under ledelse av en Guds ånd og Guds sannhet straks de tilber ham.” 25) Da sa kvinnen: “Jeg vet at Messias som man kaller Guds Salvende, engang kommer. Han vil - straks han er her - undervise oss om alt.” 26) Da ga Jesus seg til kjenne og sa: “Det er meg - jeg som nå snakker med deg.”

Jesus og samaritanerne

27) I det samme kom disiplene hans tilbake. De undret seg over at han snakket med denne kvinnen. Men ingen hadde mot til å spørre: “Hva vil du med henne?” eller: “Hvorfor snakker du med henne?” 28) Men kvinnen lot krukken stå og skyndte seg tilbake til byen. Overalt ropte hun til folkene: 29) “Kom, her er en mann som fortalte meg alt jeg har gjort! Kanskje er han Messias?” 30) Da strømte alle ut av byen og bort til ham. 31) I mellomtiden hadde disiplene gjentatte ganger bedt ham: “Mester, spis nå noe!” 32) Han svarte: “Jeg kan spise en mat dere ikke kjenner.” Da tenkte disiplene for seg selv: 33) “Kanskje har noen andre brakt ham noe å spise?” - 34) “Min mat” - svarte Jesus - “består i at jeg gjør viljen til den som sendte meg, og at jeg fullfører hans verk. 35) Har dere ikke uttrykket: “Fire måneder - og så innhøstning!?” Men hør hva jeg sier: Når dere ser dere omkring og betrakter jordene, så skjønner dere at de allerede er modne for innhøstning. 36) Den som høster, får sin lønn og samler frukt for sitt fremtidige liv for at såmann og innhøster kan glede seg sammen. 37) For i dette tilfellet passer ordtaket: “Det er en annen som sår - og en annen som høster” 38) Jeg har sendt dere ut for å høste der hvor dere tidligere ikke anstrengte dere. Andre utførte arbeidet, og dere behøver bare å samle inn frukten av arbeidet deres.”

39) En stor del av samaritanerne i denne byen trodde på ham, fordi kvinnen hadde bekreftet at han hadde holdt frem for henne alt hun hadde gjort. 40) Da samaritanerne oppsøkte ham, ba de ham innstendig om å bli hos dem. Han ble der to dager. 41) Som følge av talene hans ble det langt flere som trodde på ham. Til kvinnen pleide man å si: 42) “Nå tror vi ikke mer på grunn av vitnemålet ditt, men fordi vi selv har hørt og nå vet at han virkelig er Messias - verdens frelser.”

Den kongelige embetsmannen i Kapernaum

43) Da de to dagene var gått, tok Jesus farvel med dem og fortsatte reisen sin til Galilea. 44) Riktignok hadde han selv erklært at en profet ikke blir anerkjent på sitt eget hjemsted. 45) Da han kom til Galilea, tok folket der likevel godt imot ham. Men de gjorde det bare fordi de hadde vært øyenvitner til alle de vidunderlige gjerningene han hadde gjort under påskefesten i Jerusalem. For også disse hadde deltatt i påskefeiringen. 46) Han gikk igjen til Kana i Galilea, hvor han hadde forvandlet vann til vin.

I Kapernaum bodde den gang en kongelig embetsmann. Han hadde en sønn som var blitt syk. 47) Da han hørte at Jesus var kommet tilbake til Galilea fra Judea, oppsøkte han ham og ba ham komme ned og gjøre sønnen hans frisk. Han var nemlig nær ved å dø. 48) Jesus sa til ham: “Hvis dere mennesker ikke ser tegn og undere, vil dere ikke tro.” Men den kongelige embetsmannen tryglet og sa: 49) “Å Herre! Kom før barnet mitt dør!” - 50) “Gå bort!” - sa Jesus - “Din sønn er frisk!” Mannen trodde på Jesu ord og gikk hjem. 51) Tjenerne kom allerede imot ham med det glade budskap at det gikk bra med sønnen. 52) Han spurte seg frem når sønnen var blitt bedre. “Igår” - sa de - “henimot klokken ett forlot feberen ham.” 53) Da skjønnte faren at det var tiden da Jesus hadde sagt: “Din sønn er frisk!” Han og hele hans hus ble troende. - 54) Det var det andre underet som Jesus gjorde i Galilea, og det skjedde etter at han var tilbake fra Judea.

Kapittel 5

Den syke ved Betesda

Jesus gikk opp til Jerusalem igjen til en senere jødisk fest. 2) Ved byens saueport ligger en dam som heter "Betesda" på hebraisk. Rundt den ligger fem haller. Et stort antall syke pleide å ligge der; 3) blinde, vanføre, tuberkuløse og lamme av slag. 4) De ventet på det øyeblikket da vannet kom i bevegelse. 5) Blant dem var også en mann som hadde vært syk i trettiåtte år. 6) Jesus så mannen ligge der og visste at han hadde holdt ut der lenge. Jesus spurte ham: "Vil du bli frisk?" - "Herre!" svarte den syke - 7) "Jeg har jo ikke et menneske som får meg ut i dammen når vannet beveges. Og før jeg har slept meg bort på egen hånd, er en annen forlengst kommet meg i forkjøpet." 8) "Stå opp!" - sa Jesus - "Ta sengetøyet ditt og gå bort!" 9) Da ble mannen straks frisk, tok sengetøyet og gikk. Dette skjedde på en sabbat. 10) Da ropte jødene til mannen som var helbredet: "I dag er sabbat; da har du ikke lov å bære sengetøyet." 11) Men han svarte dem: "Mannen som gjorde meg frisk, sa jeg skulle ta sengetøyet og gå hjem." - 12) "Hvem er da den mannen som sa du skulle ta det og gå hjem?" - spurte de. 13) Men den som var helbredet visste ikke hvem det var; for Jesus hadde ubemerket fjernet seg i menneskemengden. 14) Kort tid etter traff Jesus ham i tempelet og sa til ham: "Du er nå blitt frisk; men du må fra nå av ikke synde mer, ellers kunne enda verre ting skje med deg." 15) Mannen fjernet seg raskt og sa til jødene at det var Jesus som hadde gjort ham frisk.

Sønnens fullmakt

16) Hver gang Jesus foretok en slik helbredelse på sabbaten, imøtegikk jødene ham. 17) Men han svarte dem: "Min Far gjør sin gjerning til dagen i dag. På samme måte gjør også jeg min gjerning." 18) På grunn av dette utsagnet var jødene enda mer oppsatt på å få ham drept. For nå anklaget de ham ikke bare for å vanære sabbaten, men for at han stilte seg lik Gud ved å fremstille Gud som sin virkelige far. 19) I sitt svar ga Jesus følgende belæring: "Jeg forsikrer dere" - sa han - "at Menneskesønnen ikke kan gjøre den minste tingen av seg selv, men Faderen må først vise ham hvordan han skal gjøre det. Og bare det denne gjør før ham, kan Sønnen gjøre likedan. 20) For Faderen elsker Sønnen og viser ham alle gjerninger som han selv fullfører. Ja, han vil vise Sønnen ting som han skal gjøre og som rager høyt over alt dette, for at deres undring skal våkne opp. 21) Slik for eksempel Faderen fører de åndelig døde opp fra dypet og gir dem det åndelige livet tilbake, så gir også Sønnen dette åndelige liv til alle dem som han skal gi det. 22) Dessuten dømmer Faderen ingen, men har overlatt dommen til Sønnen, 23) forat alle skal gi Sønnen den ære som tilkommer ham, likesom de skal gi Faderen den ære som tilkommer ham. Den som ikke vil ære Sønnen, vil heller ikke ære Faderen som har sendt Sønnen. 24) Jeg forsikrer dere at den som hører på mitt ord og tror på den som har sendt meg, vil få livet i det hinsidige. Han behøver ikke lenger stille for dommeren, men har ved sin tro gått over fra riket til de åndelig døde til det åndelige livets rike. 25) Tro meg, den time vil komme - og den har allerede begynt - hvor de som er åndelig døde, fornemmer stemmen til Guds Sønn, og de som hører på den, vil oppnå det åndelige liv. 26) For liksom Faderen, som lever fra evighet, bærer det åndelige livet i seg, så har han også gitt Sønnen den gave å bære det åndelige livet i seg, 27) Han har også gitt ham makt til å holde dom over menneskene, fordi han har blitt en Menneskesønn. 28) Undre dere derfor ikke over at den tid engang kommer, hvor alle som oppholder seg i mørkets huler, vil høre hans stemme. 29) Da vil de komme frem; for dem som gjør det gode, vil det være en oppstandelse til det åndelige liv; men for dem som gjør det som er dårlig, vil det være en fremstilling for dommeren. 30) Jeg har ikke makt til å gjøre noe som helst av meg selv; Jeg bestemmer meg på grunnlag av de anbefalinger jeg får via klarhørrelse; derfor motsvarer min avgjørelse alltid Guds vilje; for jeg utfører ikke det jeg vil, men hva den vil som har sendt meg."

Vitnesbyrdet om Jesus

31) “Hadde jeg avlagt vitnesbyrd i egen sak, ville det ikke vært rettskraftig. 32) Det er en annen som fremtrer som vitne i min sak, og dere vet at det vitnemål han avlegger for meg, er sant. 33) Dere sendte jo en delegasjon til Johannes, og han avla den gang et sant vitnemål om meg. 34) Likevel vil jeg slett ikke påberope meg vitnemål fra mennesker, men nevner det bare for - skånsomt - å føre dere på veien til deres redning, selv om jeg med rette kunne ha påberopt meg Johannes’ vitnemål. 35) For han var virkelig sannhetens lykt som brant med klart lys, og dere var en kort stund villig til å glede dere over dette sannhetens lys. 36) Men jeg har et sterkere vitneprov enn det Johannes gav. Det er de gjerninger som Faderen ga meg kraft til å gjøre. Det er nettopp disse gjerningene jeg gjør som best beviser min påstand at Faderen har sendt meg. 37) Men også Faderen som sendte meg, har - i egen person - avlagt vitebyrd for meg. Dere hørte riktignok ikke stemmen hans den gang, og har heller ikke sett skikkelsen som han talte ut av; 38) heller ikke ordene han sa, vil dere lenger huske; for dere tilbakeviser en gang for alle enhver tro på ham som Faderen har sendt. 39) I stedet utforsker dere Skriften og mener å eie det fremtidige livet der. Men nettopp Skriften avlegger vitnesbyrd for meg. 40) Men dere er nå engang ikke villig til å komme til meg og motta det åndelige livet fra min hånd. 41) Jeg forlanger ingen ære av dere mennesker. 42) Men jeg vet at dere heller ikke har kjærlighet til Gud i deres hjerter. 43) Jeg har kommet til dere i oppdrag av Gud, min far, men dere vil ikke vite noe av meg. Hadde en annen kommet til dere, en uten høyere oppdrag, av egen vilje, han ville dere tatt imot. 44) Hvordan kan dere da komme til tro, når dere tar imot æresbevisninger fra deres likemenn, men ikke trakter etter den ære som kommer fra den eneste Gud? 45) Tenk endelig ikke at jeg vil anklage dere hos Faderen. Det er én der allerede, som anklager dere: Det er Moses - han, som dere har satt hele deres håp til. 46) For hvis dere hadde trodd på Moses, da hadde dere også villet tro på meg. For det er meg Moses har skrevet om. 47) Når dere ikke tror på skriftene hans, hvordan skulle dere da tro på meg?”

Kapittel 6

Jesus metter fem tusen

Etterpå bega Jesus seg til den andre siden av det Galileiske hav, nær Tiberia. 2) En stor folkemengde fotfulgte ham. For de var gjentatte ganger øyenvitne til de underbare helbredelsene av syke mennesker som han gjorde. 3) Jesus gikk opp på en høyde og satte seg der sammen med disiplene. 4) Påskefesten - jødernes hovedfest - var nær forestående. 5) Da Jesus så seg omkring og så den store folkemengden, sa han til Filip: “Hvor skal vi hente mat, slik at disse menneskene får noe å spise?” 6) Med dette spørsmålet ville han bare sette ham på prøve. Han visste meget godt selv hva han ville gjøre. 7) Filip svarte: “Brød for to hundre sølvmynter rekker ikke for alle, selv om hver bare får ett stykke.” 8) En av disiplene, nemlig Andreas, bror av Simon Peter, bemerket: 9) “Det er en gutt her som har fem byggbrød og to fisker; men hva er det for så mange?” 10) Jesus ga nå beskjed om å la folkene slå seg ned. Plassen var dekket av tykt gress. Og folkene slo seg ned. Mennesenes antall alene var omtrent fem tusen. 11) Så tok Jesus brødene, ba takkebønnen og lot dem bli fordelt blant mengden på bakken. Enhver fikk også så mye han ville av fiskene. 12) Da alle var mette, sa han til disiplene: “Samle inn restene, slik at intet går tapt!” 13) De samlet alt sammen og fylte tolv kurver med restene som var til overs etter måltidet med de fem byggbrødene. 14) Da folkene så det underet han hadde gjort, ropte de ut: ”Dette er sannelig den profeten som skal komme til verden!” 15) Jesus visste at de tenkte å ta ham med seg med makt og utrope ham til konge. Derfor trakk han seg tilbake på høyden igjen uten å ta noen med og ga seg hen til bønn.

Jesus går på vannet

16) Da det led mot kveld, gikk disiplene ned til sjøen og 17) gikk i båten deres for å dra over til Kapernaum. Før Jesus var kommet tilbake til dem, ble de plutselig innhyllet av et dypt mørke. 18) En voldsom storm feide av gårde og opprørte havets dyp. 19) Da de hadde reist omtrent en time, så de Jesus skride over vannet og komme mot båten dere. De ble fryktelig redde. 20) Men han ropte til dem: "Vær ikke redde, det er meg!" 21) De ville ta han inn i båten til seg. Men i samme øyeblikk strandet båten, nettopp på det stedet de ville legge til.

Brødet fra himmelen

22) Neste morgen var folkemengden fremdeles på den andre bredden. Kvelden før hadde de sett at det ikke lå noen annen båt der enn den ene som Jesu disipler hadde gått ombord i, og at Jesus ikke var med, men at disiplene hans hadde dradd uten ham. 23) Nå la andre farkoster, som kom fra Tiberius, til land nær stedet der brødmåltidet hadde funnet sted dagen før. 24) Da folkemengden så at verken Jesus eller disiplene hans var å finne der, gikk de ombord i disse farkostene og dro til Kapernaum for å finne Jesus. 25) Etter sin overfart traff de Jesus og spurte ham: "Mester, når kom du hit?" 26) Jesus svarte: "Dere oppsøker meg ikke fordi dere har opplevd undere, men fordi dere fikk spise av brødet og ble mette. 27) Bekymre dere ikke om forgjengelig mat, men om mat som består i det fremtidige liv. Det er en slik mat Menneskesønnen gir dere. For til det har Gud Fader utvalgt ham og satt sitt segl på ham." - 28) "Hva består da de gjerningene i som Gud setter pris på, og som vi skal gjøre?" - spurte de. 29) Han svarte: "Den gjerning Gud setter pris på er at dere tror på den som Gud har sendt." Videre spurte de: 30) "Hvilket tegn kan du da gjøre foran våre øyne så vi kan tro på deg? Hvor langt går din makt? 31) I ørkenen hadde våre fedre manna å spise, slik Skriften beskriver med ordene: "Han ga dem brød fra himmelen å spise." - 32) "Jeg sier dere" - svarte Jesus - "Det var ikke Moses som ga dere det virkelige brødet fra himmelen; det er min Far som gir dere det sanne "himmelbrød". 33) For det sanne "Guds brød" er den som kommer fra himmelen og gir verden det åndelige livet." - "Herre," - 34) sa de nå - "Gi oss alltid dette brødet!" Til dette svarte Jesus: 35) "Jeg er livets brød. Den som går inn i fellesskap med meg, vil aldri bli sulten igjen; og den som baserer sin tro på meg, vil aldri mer bli tørst. Dere vil se et under fra meg. 36) Men jeg har allerede sagt at også dere har sett slike undere; men dere ville ikke tro. 37) Alt det Faderen vil gi meg, vil gå inn i mitt fellesskap. Og den som søker dette fellesskapet, vil jeg ikke støte fra meg. 38) Jeg er jo ikke kommet hit ned fra himmelen for å gjøre det jeg vil, men det Faderen vil, han som har sendt meg. 39) Faderens vilje - han som sendte meg - består i at jeg ikke skal miste det minste av alt det han ga meg, men at jeg på den siste dag fører alt tilbake til ham. 40) Derfor er det også min Fars vilje at enhver som lærer Sønnen å kjenne og tror på ham, i fremtiden vil oppnå livet, og at jeg fører ham til det høye på den siste dag."

41) Jødene begynte nå å tilkjenne sin uvilje mot at Jesus hadde sagt: "Jeg er brødet som er kommet ned fra himmelen." - 42) "Er ikke dette Jesus, sønn av Josef," - sa de - "hvis far og mor vi kjenner? Hvordan kan han da påstå at han er kommet ned fra himmelen?" - 43) "Dere må ikke murre slik!" - svarte Jesus. 44) "Ingen kan komme inn i fellesskap med meg hvis ikke min Far - som har sendt meg - ikke påskynder ham i hans indre, slik at jeg kan føre ham opp på han siste dag. 45) Det står jo skrevet i profetenes skrifter: "Og de vil alle bli undervist av Gud." Enhver som hører på inspirasjonene (Eingebungen) som kommer fra Faderen, og godtar dem, han trer inn i fellesskap med meg. 46) Ikke at et menneske skulle ha sett Faderen; bare den som er fra Guds nærhet, har sett Gud. 47) Jeg forsikrer dere på det mest bestemte at bare den som tror på meg, har det fremtidige livet. 48) Jeg er livets brød. 49) Deres fedre spiste manna i ørkenen; og likevel døde de den åndelige døden. 50) Denne her er brødet som kommer fra himmelen for at hver og en skal spise at det, og slik unnsnippe den åndelige døden. 51) Jeg er det levende brødet som kom ned fra himmelen. Den som spiser av

dette brødet, vil i fremtiden eie det åndelige livet. Og det brødet som jeg gir for verdens åndelige liv, er mitt kjød.” - 52) Dette siste utsagnet utløste en heftig diskusjon blant jødene. “Hvordan kan denne gi oss sitt kjød å spise?” - ropte de. 53) Jesus svarte: “Jeg understreker enda en gang: Hvis dere ikke spiser Menneskesønnens kjød og drikker blodet hans, så har dere ikke det åndelige livet i dere. 54) Men den som spiser mitt kjød og drikker mitt blod, den eier det åndelige livet i fremtiden, og jeg vil føre ham til det høye på hans siste dag. For mitt kjød er virkelig å spise, og mitt blod er virkelig en drikk. 56) Den som spiser mitt kjød og drikker mitt blod, den blir værende i fellesskap med meg og jeg i fellesskap med ham på samme måte som Faderen er forenet med meg og jeg med Faderen. Tro meg når jeg sier til dere: “Hvis dere ikke tar imot Menneskesønnens legeme som livets brød, så har dere ikke det åndelige livet som bare kan finnes i fellesskapet med ham. 57) Slik Faderen - livets kilde - sendte meg, og jeg har mitt liv takket være ham, så vil den som opptar meg i seg, har sitt åndelige liv takket være meg. 58) Dette er brødet som kom ned fra himmelen. Det er ikke slik som det deres fedre spiste, og som likevel døde den åndelige døden. Den som spiser dette brødet, vil ha det åndelige liv i all fremtid.”

Mange blir forarget over Jesu ord

59) Dette underviste Jesus i synagogen i Kapernaum på en sabbat. 60) Mange av hans disipler som hørte hva han sa, ytret seg nedsettende om det de hadde hørt. “Det er en hard tale” - sa de - “hvem kan høre dette?” 61) Jesus visste av seg selv at disiplene hans uttalte seg kritisk til det han hadde sagt, og sa til dem: “Tar dere anstøt av undervisningen min? 62) Jeg undres hvordan dere vil dømmes når dere ser Menneskesønnen stige opp dit, hvor han var tidligere? 63) Det er jo ånden som bevirker det åndelige livet; det jordiske kjødet er uten verdi. Det jeg talte til dere, gjelder ånden og det åndelige liv. 64) Likevel er det mange blant dere som er uten tro.” Jesus visste nemlig hvem som ville være uten tro, og også hvem som ville forråde ham. 65) Han tilføyde: “Derfor har jeg sagt til dere, at ingen kan tre i fellesskap med meg som ikke har fått denne nådegaven av min Far.”

Peters bekjennelse

66) Etter dette trakk mange av disiplene seg bort fra ham og fulgte ham ikke mer på vandringene hans. 67) Jesus vendte seg til de tolv og spurte: “Vil dere også forlate meg?” 68) “Mester!” - svarte Simon Peter - “hvem skulle vi gå til?” Bare du har den læren som fører oss til det fremtidige, åndelige liv. 69) Derfor har vi også fått troen og overbevisningen om at du er Guds Hellige.” 70) Til det svarte Jesus: “Det er ikke jeg som har valgt ut dere tolv; og likevel er en av dere en djevel.” 71) Han mente Judas, sønn av Simon i Kariot. For han skulle senere forråde ham. Han var en av de tolv.

Kapittel 7

Jesus og brødrene hans

Etter dette dro Jesus omkring i Galilea. Han ville ikke dra til Judea, fordi de jødiske lederne der traktet ham etter livet. 2) Tiden for den jødiske løvhyttefesten var nær forestående. 3) Derfor sa brødrene hans til ham: “Dra du til Judea slik at også tilhengerne dine der kan se de gjerningene du gjør. 4) For ingen gjør en gjerning i det skjulte, men enhver prøver å gjøre seg gjeldende i det offentlige rom. Hvis du overhode vil gjøre slike gjerninger, så gjør det offentlig!” 5) Ikke engang brødrene hans trodde nemlig på ham den gang. 6) “Min tid er ikke kommet ennå” - sa Jesus. “For dere er riktignok ethvert tidspunkt egnet, 7) for verden har ingen grunn til å hate dere. Men meg hater man, fordi jeg sier at det de gjør er dårlig. 8) Gå dere rolig opp til festen! Jeg selv går ikke dit, for min tid er ikke kommet ennå.” 9) Slik gjorde

han seg ferdig med dem og ble værende i Galilea. 10) Men da brødrene hans hadde dradd til festen, drog han også av gårde. Han slo ikke følge med noen, men gikk helt alene for seg selv. 11) På festen lette de jødiske lederne etter ham og spurte: "Hvor kan han være?" 12) Også blant de store folkemassene var han tema for dagens samtale. Noen sa: "Han er et godt menneske" - mens andre påsto: "Nei, han er en folkeoppvigler." 13) Men ingen våget å si sin mening helt åpent av frykt for hans jødiske fiender.

Jesus kommer til løvhyttefesten

14) Da halvparten av festens uke var gått, kom Jesus opp og lærte i tempelet. 15) Hans jødiske motstandere var forundret og spurte: "Hvordan har han fått slike kunnskaper om De hellige skriftene? Han har jo ikke studert." 16) Da svarte Jesus: "Det jeg lærer, har jeg ikke av meg selv, men fra den som har sendt meg. 17) Den som prøver å gjøre hans vilje, vil merke på seg selv om læren min kommer fra Gud eller om jeg fremfører mine egne meninger. 18) Den som fremfører sine egne meninger, søker sin egen ære; men den som søker å ære den som har sendt ham, den holder seg strengt til oppdragsgiverens ord; derfor kan man ikke finne noe hos ham som ikke er rett. 19) Ga ikke Moses dere et oppdrag i form av Moseloven? Likevel overholder ingen av dere de sanne forskriftene i loven. Hvorfor søker dere å drepe meg?" 20) "Du er gal!" - ropte mengden til ham - "hvem er det som vil drepe deg?" "Javel" - svarte Jesus - 21) "på grunn av en eneste sak som har brakt dere helt ut av fatning, vil dere drepe meg. 22) Men jeg gjorde det samme som Moses gjorde da han foreskrev omskjæring, og bestemte at dere selv på sabbaten skal gjøre det. Forresten stammer omskjæringen ikke fra Moses, men fra erkefedrene. 23) Når altså et menneske selv på sabbaten må omskjæres, for at Moseloven ikke skal brytes, hvorfor strømmes dere over av gift og galle mot meg, fordi jeg helbredet mennesker på kropp og sjel på sabbaten? 24) Vær ikke så overfladiske i deres dom, men la deres dom være slik at den gjør rett for selve saken."

Hvem er Jesus?

25) Da sa noen av folkene fra Jerusalem: "Er ikke det den mannen man vil drepe? 26) Nå taler han i all offentlighet og man våger ikke å frembringe et ord mot ham. Kanskje har folkets ledere skjønt at dette er Messias? 27) Riktignok vet vi hvor denne mannen kommer fra. Men når Messias kommer, da vet ingen hvor han kommer fra." 28) Under sin preken i tempelet ropte Jesus til dem med hevet stemme: "Javel, dere kjenner meg og vet hvor jeg kommer fra; dere vet at jeg ikke er kommet av meg selv; dere vet også at det er den sanne Gud som har sendt meg. Riktignok kjenner dere ham ikke. 29) Men jeg kjenner ham, fordi jeg kommer fra ham og han har sendt meg." - 30) Da prøvde de på ny å ta ham; men ingen våget å legge hånd på ham; for hans time var ennå ikke kommet.

31) Mange av folket kom til å tro på ham. For de sa til seg selv: "Vil Messias kunne gjøre flere tegn når han kommer, enn det denne har gjort?" 32) Fariseerne hørte hva menneskene fra folket sa til hverandre og mente om Jesus. Dette fikk Overprestene og fariseerne til å sende soldater som skulle arrestere ham. - 33) "Bare kort tid" - sa Jesus - "er jeg hos dere; så går jeg til ham som har sendt meg. 34) Dere vil lete etter meg, men uten å finne meg; for der hvor jeg da er, kan dere ikke følge meg." 35) Da spurte jødene hverandre: "Hvor vil han gå - hvor vi ikke kan finne ham? Vil han gå til de jødene som lever spredt blant grekerne og forkynne for dem? 36) Eller hva kunne han ellers mene med ordene: "Dere vil lete etter meg, men ikke finne" - og: "Der jeg er, dit kan dere ikke komme?"

37) På festens siste dag - den såkalte "Store dag" - sto Jesus frem og ropte gjentatte ganger til dem: 38) "Den som er tørst, la ham komme og drikke i troen på meg! Ut fra Skriftens ord vil da levende vann strømme ut fra hans indre." 39) Med dette hentydet Jesus på ånden som de, som ville tro på ham, skulle få; for en ånd var ikke kommet på dem ennå, fordi Jesus ikke var gått inn i sin herlighet ennå. 40) Blant folket som hørte det Jesus hadde sagt,

kunne man høre forskjellige meninger. Noen sa: “Dette er virkelig profeten!” 41) Andre: “Han er Messias!” Andre igjen mente: “Messias kommer jo ikke fra Galilea! 42) Sier ikke Skriften at Messias kommer i Davids slekt og fra Betlehem, Davids by?” 43) Slik var det forskjellige meninger om ham i folket. 44) En viss klasse ville helst ha arrestert ham, men ingen hadde mot til å legge hånd på ham.

45) Soldatene kom tilbake til overprestene og de skriftlærde med uforrettet sak. “Hvorfor har dere ikke tatt ham med dere?” - spurte de soldatene. 46) De svarte: “Aldri har et menneske talt slik som han.” 47) “Har også dere latt dere føre vill?” - spurte fariseerne. 48) “Er da noen av folkets ledere eller en eneste fariseer kommet til tro på ham? - 49) Nei, bare dette gemene pakket som ikke skjønner noe av loven! - Forbannet er det!”

50) Nikodemus, en av folkets ledere, appellerte til deres samvittighet. Det var han som en gang tidligere hadde oppsøkt Jesus. 51) “Er det etter vår lov tillatt” - sa han - “å dømme denne mannen uten først å forhøre ham og fastslå hans skyld?” 52) “Er du kanskje også fra Galilea?” - spurte de andre spydig. “Studer Skriften og du vil selv innse at det ikke kommer noen profet fra Galilea.” 53) Så gikk de hjem, hver til sitt.

Kapittel 8

Kvinnen som ble grepet i ekteskapsbrudd

Jesus gikk til Oljeberget og vendte 2) ved daggry tilbake til tempelet. Alle strømmet til ham. Han satte seg midt blant dem og underviste. 3) Da kom de skriftlærde og fariseerne med en kvinne som man hadde tatt for ekteskapsbrudd, og stilte henne 4) rett foran Jesus. Prestene ville legge en felle for ham og finne en grunn til å anklage ham. De spurte: “Mester, denne kvinnen er tatt på fersk gjerning i ekteskapsbrudd. 5) Nå har Moses påbudt oss i loven å steine slike kvinner. Hva sier nå du til dette?” 6) Jesus bøyde seg og skrev med fingeren i støvet på gulvet. 7) Da de mer pågående avkrevde et svar fra ham, rettet han seg opp og sa: “Den av dere som er uten en slik synd, skal kaste den første stein på henne!” 8) Så bøyde han seg ned igjen og fortsatte å skrive på gulvet. Da de hørte dette, begynte de jødiske førerne å fjerne seg, den ene etter den andre - fra den eldste til den yngste, slik at alle til slutt var borte, og bare Jesus og kvinnen foran ham var tilbake. 9) Da rettet Jesus seg opp og spurte kvinnen: “Hvor gikk de hen? Ville ikke noen begynne steiningen?” - 10) “Ingen, Herre” svarte kvinnen. “Heller ikke jeg dømmer deg til døden” - svarte Jesus; “gå hjem og slutt fra nå av med ditt syndefulle liv!”

Jesus, verdens lys

12) Ved en annen anledning sa han dette: “Jeg er verdens lys. Den som følger i mitt fotefar, vil ikke forville seg i mørket, men ha det åndelige livets lys.” 13) Da bebreidet fariseerne ham slik: “Du vitner om deg selv; derfor er vitnemålet verdiløst.” 14) Jesus svarte: “Selv om jeg vitner om meg selv, så er det likevel sant. For jeg vet hvor jeg kom fra og hvor hen jeg går. Men dere vet ikke hvor jeg kommer fra og hvor hen jeg går. 15) Dere dømmer bare ut fra det ytre. Slik dømmer jeg ingen. 16) Når jeg dømmer, da motsvarer dommen sannheten. For i et slikt tilfelle står jeg ikke alene med min dom. Det er både min dom og dommen til den som har sendt meg. 17) Selv i deres lov finnes en bestemmelse som sier at et vitneprov av to skal ansees for å være sant. 18) Nå er jeg den ene som vitner for meg; den andre som vitner for meg, er Faderen som har sendt meg.” 19) “Men hvor er din far?” - spurte de. “Dere kjenner min Far like lite som dere kjenner meg.” - svarte han. “Hadde dere kjent meg, ville dere også ha kjent min Far.” 20) Denne diskusjonen hadde han med dem mens han satt i nærheten av offerkisten og talte til folket som var i tempelet. Likevel våget ingen å legge hånd på ham, for hans time var ennå ikke kommet.

Dit jeg går, kan dere ikke komme

21) En annen gang han talte, sa han: “Jeg går bort fra dere. Da vil dere lete etter meg. Men dere vil dø i deres frafalls synd. Derfor kan dere ikke komme dit hvor jeg går.” 22) Da spurte jødene hverandre: “Tenker han å ta sitt liv, siden han sier: “Dit jeg går kan dere ikke komme.”” 23) Jesus svarte: “Dere tilhører dem som kommer fra dypet; jeg til dem fra Det høye. Dere er denne verdens borgere; jeg tilhører ikke dette riket. 24) Derfor sa jeg at dere vil dø i frafallens synd.” Da spurte de: 25) “Hvem er du da?” Jesus svarte: “Har jeg ikke allerede fra begynnelsen av fortalt dere hvem jeg er? 26) Men hvem dere er - om det ville jeg ha mye å si og avsi mang en sann dom. For den som har sendt meg taler bare det som er sant; og jeg taler bare det til verden som jeg har hørt av Ham.” 27) De forsto ikke hvordan han overfor dem kunne kalle Gud sin far. 28) Derfor fortsatte han: “Når dere har forberet Menneskesønnens skjebne, som vil føre ham til himmelen, da vil dere erkjenne at jeg virkelig er den som jeg har utgitt meg for å være, og at jeg ikke gjør noe av meg selv, men taler slik min Far har lært meg. 29) Han som har sendt meg, står i forbindelse med meg. Han vil ikke ha noen grunn til å la meg i stikken, for jeg gjør jo alltid det han setter pris på.”

Abrahams ætt

30) Denne undervisningen fikk mange til å tro på ham. 31) Likevel formanet han de jødene som var blitt troende: “Først når dere blir værende i min lære, er dere mine sanne disipler. 32) Og først da vil dere erkjenne den fulle sannhet, den sannhet som vil gjøre dere fri i deres indre.” 33) Da ropte hans motstandere til ham: “Vi er Abrahams etterkommere og har aldri stått i andres tjeneste. Hvordan kan du da si at vi skal bli fri?” 34) Jesus svarte: “Enhver som begår frafallens synd, blir slave. 35) Slaven blir ikke alltid værende i sin herres familie; men Sønnen blir til alle tider værende i hans familie. 36) Når Sønnen frigjør dere fra slaveriet, da vil dere alltid være fri. 37) Jeg vet at dere er Abrahams etterkommere. Likevel søker dere å drepe meg; for deres hjerter er ikke mottagelige for min lære, 38) selv om jeg bare forkynner det jeg har lært gjennom forbindelsen med min Far. På samme måte skal også dere gjøre det dere har hørt av deres budbringer.” 39) De svarte: “Abraham er vår far.” “Hadde dere vært Abrahams barn” - svarte Jesus - “hadde dere også gjort Abrahams gjerninger, 40) men nå er det dere som vil drepe meg, - meg som bare forkynte dere den rene sannhet som jeg har fått av Gud. Slikt gjorde ikke Abraham. 41) Dere har en helt annen far, og det er hans gjerninger dere gjør.” - “Vi er vel ikke barn utenfor ekteskap?” - svarte de. - “Vi har bare én far og det er Gud.” - “Hadde Gud vært deres far” - 42) svarte Jesus - “da hadde dere elsket meg; for jeg kom fra Gud og er her i hans oppdrag. Jeg kom ikke ut fra meg selv, men det var Han som sendte meg. 43) Hvordan har det seg at dere ikke forstår min måte å tale på, ja, at dere ikke engang er i stand til å høre rolig på det jeg lærer? 44) Det kommer av at dere stammer fra Djevelen, som deres virkelige far, og at dere derfor vil utføre ønskene til denne faren deres. Han var helt fra begynnelsen av en menneskemorder. Han står ikke på sannhetens grunn, fordi hele hans vesen er usannhet. Derfor: når han lyver, da lyver han ut fra sitt eget vesen. For han er inkarnasjonen av løyn, og er hver løgners far. 45) Når jeg derfor i motsetning til ham forkynner sannhet, da tror dere ikke det jeg sier. 46) For bare den som kommer fra Gud, hører på Guds ord. Det er grunnen til at dere ikke hører på det jeg sier, fordi dere ikke kommer fra Gud.” 47) Da svarte hans jødiske motstandere: “Har vi ikke rett når vi sier at du er en samaritan og besatt av en ond ånd?” - 48) “Jeg er ikke besatt av en ond ånd” - svarte Jesus - “men ærer min Far; mens dere vanærer meg. 49) Jeg søker riktignok ikke min egen ære. Men det finnes en som går inn for min ære og feller sin dom. 50) Jeg forsikrer: Den som retter seg etter min lære, vil i fremtiden ikke se døden.” - 51) “Nå er det helt klart” - ropte hans jødiske fiender til ham - “at du er besatt av en ond ånd. For Abraham døde, og profetene døde. Og hvordan våger du da å si: den som retter seg etter mitt ord, vil i fremtiden ikke smake døden?”

53) Er du kanskje større enn Abraham som måtte dø? Og profetene som også måtte dø? Hvilken storhet påberoper du deg egentlig?” - 54) Jesus svarte: “Ville jeg gjøre meg selv stor, da ville mine bestrebelsler være uten verdi. Den som vil bestemme min virkelige storhet, er min Far som dere påstår er deres Gud. 55) Men dere kjenner ham slett ikke. Men jeg kjenner ham. Og sa jeg at jeg ikke kjente ham, da var jeg en løyner, slik dere er. Men jeg kjenner ham og følger hans ord. 56) Deres far Abraham jublet over at han fikk forutse dagen jeg skulle komme. Nå så han den virkelig og gledet seg stort.” - “Hva?” - ropte jødene til ham. 57) “Du er ikke femti år ennå og Abraham skulle ha sett deg?” - 58) “Jeg forteller dere sannheten” - sa Jesus. - “Jeg er eldre enn Abraham.” 59) Da tok de opp steiner for å kaste på ham. Men Jesus ble usynlig for dem og forlot tempelet.

Kapittel 9

Den blindfødte

Da han gikk videre, så han en mann som var født blind sitte der. 2) Da spurte disiplene: “Mester, hvis synd er skyld i at han er født blind? Hans egne synder eller foreldrenes?” - “Verken hans egne synder eller foreldrenes” - 3) svarte Jesus - “men Guds underbare gjerninger skulle åpenbares ved ham. Så lenge det er lyst, skal jeg gjøre de underbare gjerningene til den som har sendt meg; men natten, hvor ingen kan virke, kommer. 4) Så lenge jeg er i verden, er jeg verdens lys.” 5) Så spyttet han på jorden, laget en deig med spyttet, strøk deigen på øynene til den blinde og sa: 6) “Gå og vask deg i dammen “Siloah”. (Navnet betyr sprudlende kilde.) Han gikk og vasket seg, og da han kom tilbake, så han. 8) Naboen og alle som hadde kjent ham som den blinde tiggeren, spurte forundret: “Er det ikke han som satt og tigget?” 9) Noen påsto at “jo, det er han!” Andre mente: “Nei, han ligner bare!” Til slutt tok han selv ordet og sa: “Jo, jeg er den dere mener.” - 10) “Hvordan har du da fått synet?” spurte de videre. 11) Han svarte: “Han som heter Jesus, laget en deig, strøk den over øynene mine og ba meg gå til Siloah-dammen og vaske meg. Jeg gikk og vasket meg og kom seende tilbake.” - 12) “Hvor er denne mannen?” spurte de. “Jeg vet ikke,” svarte han. 13) Etterpå førte de den tidligere blinde til fariseerne. 14) Nå var det sabbat den dagen Jesus hadde laget deigen og gitt den blinde synet. 15) Også fariseerne spurte ham først hvordan han var blitt seende. Han svarte: “Han strøk en deig over øynene mine, så vasket jeg meg og nå kan jeg se.” 16) Da sa noen av fariseerne: “Dette mennesket kan ikke komme fra Gud; for han overholder jo ikke sabbaten.” Men andre innvendte: “Hvordan kan en som er belemret med synd, gjøre slikt?” De hadde altså forskjellige meninger. 17) Nå spurte de den tidligere blinde: “Hva mener du om ham, siden han kunne gi deg synet igjen?” - “Han er sendt av Gud!” - svarte han kort. 18) Da ville jødene overhode ikke tro at han hadde vært blind og var blitt seende. Til slutt lot de foreldrene hans komme 19) og spurte dem: “Er dette sønnen deres som dere sier kom blind til verden? Og hvordan har det seg at han nå kan se?” “Vi vet at dette er vår sønn” 20) svarte foreldrene; “også at han ble født blind. 21) Men hvordan det kan ha seg at han nå kan se, det vet vi ikke. Og vi vet heller ikke hvem som har åpnet øynene hans. Men spør ham selv; han er gammel nok til å fortelle om det.” 22) Det sa foreldrene av frykt for de jødiske lederne; for de hadde allerede avtalt seg imellom å lyse alle i bann som ville bekjenne Jesus som Messias. 23) Det var grunnen til at foreldrene sa: “Han er gammel nok, spør ham selv!” 24) Så lot de mannen som hadde vært blind, komme på ny og sa til ham: “Gi Gud æren! - Vi vet at dette mennesket er en synder.” - 25) “Jeg vet ikke om han er en synder” svarte han - “men jeg vet at jeg kom blind til verden og at jeg nå kan se.” På ny spurte de ham: 26) “Hva gjorde han med deg? Hvordan åpnet han øynene dine?” - 27) “Jeg har jo sagt det allerede” svarte han - “men dere ser bort fra det. Hvorfor vil dere høre det igjen? Vil dere kanskje også bli hans disipler?” 28) Da skjente de på ham. “Vær du hans disippel!” ropte de.

“Vi er Moses sine disipler. 29) Vi vet at Gud har talt til Moses, og at Gud ikke hører på syndere, men vi vet ikke hvor denne mannen kommer fra.” - 30) “Det er svært merkelig” - sa mannen - “at dere ikke vet hvor denne kommer fra, han som jo har åpnet øynene mine. 31) Vi vet alle at Gud ikke hører på syndere; Gud hører bare på den som er gudfryktig og gjør Guds vilje. 32) Så lenge verden består, har man hittil ikke hørt om noen som har gjort en blindfødt seende. Hvis denne mannen ikke var fra Gud, kunne han ikke gjøre slikt.” 33) Da ropte de til ham: “Hva? Du vil belære oss, 34) du som er født av syndens slam!” Og de støtte ham ut av hans menighet.

35) Jesus fikk vite at de hadde lyst ham i bann. Da han traff ham, spurte han: “Tror du på Guds Sønn?” - 36) “Herre,” svarte han - “hvem er det da? Jeg ville så gjerne tro på ham!” - 37) “Du har sett ham,” - svarte Jesus - “det er han som snakker med deg nå!” - 38) “Herre, jeg tror,” ropte mannen og kastet seg ned foran ham. 39) Jesus fortsatte: “Jeg er kommet til verden for å dømme, slik at de som gikk for å være blinde, skulle regnes til de seende, og de som anså seg for å tilhøre de seende, skulle regnes til de blinde.” 40) Noen av fariseerne som sto i nærheten, og som hadde hørt på denne samtalen, spurte ham: “Vi blir kanskje regnet blant de blinde?” - “Hvis dere virkelig var blinde,” - 41) svarte Jesus - “ville blindheten ikke bli regnet som synd; men nå påstår dere å høre til de seende, derfor vil deres synder bestå.”

Kapittel 10

Jeg er døren

“Jeg forsikrer dere: Den som ikke går inn gjennom døren til sauefjøsset, men som stiger over gjæret, skal ansees for å være en tyv og en røver. 2) Men den som går inn gjennom døren, er sauene gjeter. 3) Vaktmannen lukker opp for ham, og sauene hører hans stemme. Han kaller sauene sine ved navn og fører dem ut. 4) Har han fått alle sauene sine ut, går han foran dem og sauene følger ham hvor han går; for de kjenner stemmen hans. 5) Men en fremmed følger de ikke et eneste skritt, de flykter for ham, fordi de ikke kjenner den fremmedes stemme.”

6) Gjennom denne lignelsen prøvde Jesus å forklare læren sin for dem, men de forsto ikke hva han ville si. 7) Derfor fortsatte han: “Jeg er døren som fører til sauene. 8) Alle som var kommet tidligere, var tyver og røvere. Derfor hørte ikke sauene på dem. 9) Jeg er døren. Den som går til stallen gjennom meg, vil bli reddet. Han vil gå inn og ut og finne et sted å beite. 10) Tyven kommer bare for å stjele, slakte og volde skade. Jeg er kommet for at de skal få sin rikelige næring.

Den gode hyrde

11) Jeg er den gode hyrde. En god gjeter setter livet sitt inn for sauene sine. 12) Leiekaren kan overhode ikke sees på som hyrde; for han eier ikke sauene. Ser han en ulv komme, flykter han og lar sauene i stikken. Og ulven tar dem og jager dem fra hverandre. 13) Han er jo bare en leiekar og bekymrer seg ikke over sauene. 14) Men jeg er den gode hyrde. Jeg kjenner mine sauer, og sauene kjenner meg, 15) slik Faderen kjenner meg og jeg Faderen. Jeg gir mitt liv for sauene. 16) Jeg har også andre sauer som ikke tilhører min nåværende flokk. Også de må jeg sanke sammen, og de vil høre på min stemme. Og det vil bli én flokk og én hyrde. 17) Faderen elsker meg så sterkt, fordi jeg gir mitt liv for å gjenopprette dette. 18) Ingen kan ta det fra meg med makt, men jeg gir det frivillig. Jeg har fått myndighet til å gi det og er bemyndiget til å ta det igjen. Denne myndigheten har jeg fått av min Far.”

19) Dette førte til heftige diskusjoner blant jødene. 20) Mange sa: “Han er besatt av en ond ånd og har ikke kontroll over seg selv. Hvorfor hører dere overhode på ham?” 21) Andre sa: “En som er besatt, taler ikke slik. Og dessuten: Kan en som er besatt gi synet tilbake til en som er blind?”

Sønnen og Faderen

22) I Jerusalem feiret man festen til minne om innvielsen av tempelet. Det var vinter. 23) Jesus gikk frem og tilbake i hallen som kaltes "Salomos' hall". 24) Da ble han omringet av sine jødiske motstandere som spurte: "Hvor lenge vil du la oss være uvitende? Fortell oss nå i klartekst: Er du Messias?" - 25) "Det har jeg jo sagt for lenge siden," - svarte Jesus - "men dere vil ikke tro det. Dessuten beviser de gjerninger jeg gjør på min Fars oppdrag på den beste måten at dét er jeg. 26) Men da dere ikke tilhører mine sauer, tror dere ikke på det. 27) For mine sauer hører på min stemme. Jeg kjenner dem vel, og de følger i mitt fotefar. 28) Jeg gir dem fremtidig liv. De skal ikke prisgis fordervelsen mer. For ingen vil rive dem ut av min hånd. 29) Min Far som har gitt meg dem, er jo større enn alle. Derfor er ingen sterk nok til å ta noe ut av hans hånd. 30) Jeg har nå det inderligste fellesskap med min Far."

31) Hans jødiske fiender tok igjen opp steiner for å drepe ham. 32) Jesus sto frem og sa: "Med mange fantastiske gjerninger har jeg bevist den makten som jeg har fått av Faderen. Hvilken av disse gjerningene vil dere steine meg for?" - 33) "Vi vil ikke steine deg for en god gjerning," - sa hans motstandere - "men på grunn av gudsbespottelsene; for du, som jo bare er et menneske, gjør deg til en gud." 34) Jesus svarte: "Står det ikke skrevet i loven: "Jeg har sagt: "Dere er guder!"? - 35) Når nå Skriften kaller dem for guder som fikk et oppdrag fra Gud - og det Skriften sier er sant - 36) hvordan kan dere da beskyldes meg for gudsbespottelse fordi jeg hevdet å være en "Guds Sønn" - jeg som er viet av Faderen og sendt til verden som hans sendebud? - 37) Enten gjør jeg ikke min Fars gjerninger - og da behøver dere ikke å tro meg; eller jeg gjør dem - 38) da må dere i det minste tro på gjerningene, når dere ikke vil tro det jeg sier. For det er gjennom gjerningene at dere skal erkjenne at Faderen har fellesskap med meg og jeg med Faderen." 39) Da prøvde de å steine ham, men han forsvant ut av hendene på dem.

40) Han begav seg nå til Østjordanlandet, til stedet der Johannes første gangen hadde døpt ham. Der oppholdt han seg. 41) Og mange kom til ham. Folkene snakket ofte om Johannes, som riktignok ikke hadde gjort noen undere selv, men alt han hadde forkynt om denne mannen, hadde vist seg å være sant. 42) Derfor kom mange til tro på ham der også.

Kapittel 11

Jesus oppvekker Lasarus

En mann som hette Lasarus lå syk. Han bodde i Betanien, hjemstedet til Maria og Marta. De var søstrene hans. 2) Det var Maria som hadde salvet Herren med olje og tørket føttene hans med håret sitt. Som sagt, var altså Lasarus, broren deres syk. 3) Søstrene sendte nå bud til Jesus. Budet sa til ham: "Herre, den du er så glad i, er meget syk." 4) Til dette sa Jesus: "Denne sykdommen vil ikke føre til døden, men til ære for Gud, og også for at Guds Sønn skal bli æret på denne måten." 5) Jesus var svært glad i Marta, hennes søster og Lasarus. 6) Likevel ble han værende der han var i hele to dager etter at han fikk høre om sykdommen. 7) Først da sa han til disiplene: "Vi vil dra tilbake til Judea." - 8) "Mester," - svarte disiplene - "nylig ville jødene der steine deg, likevel vil du dra tilbake dit?" 9) Men Jesus svarte: "Har ikke dagen tolv timer? Vandrer man om dagen, trår man ikke feil, fordi man kan se godt i skinnet fra dette jordiske lyset; 10) vandrer man derimot om natten, trår man gjerne feil, fordi det ikke skinner noe lys om natten." 11) Og han fortsatte: "Vår venn Lasarus er sovnet inn; men jeg går bort og vekker ham av søvnen." - 12) "Herre," - svarte de - "hvis han har sovnet, vil han bli frisk igjen." 13) Jesus mente dødssøvnen hans, mens de andre mente at han snakket om å slumre den naturlige søvnen. Da sa han åpent til dem: 14) "Vår venn Lasarus er død. 15) For deres skyld er jeg glad for at jeg ikke var der, for at dere skal tro; men nå vil vi gå til ham." 16) Da sa Tomas - som man kalte Tvillingen - til sine medapostler: "Ja, vi vil gå med

og død sammen med ham.” 17) Da Jesus kom til Betanien, fikk han høre at Lasarus allerede hadde ligget fire dager i graven. 18) Da Betanien bare lå en liten time fra Jerusalem, 19) var mange kommet fra Jerusalem til Marta og Maria for å kondolere dem ved brorens død. 20) Da Marta hørte at Jesus kom, gikk hun for å møte ham, mens Maria satt hjemme. 21) “Herre.” - sa Marta til Jesus - “hadde du vært her, hadde min bror ikke dødd; 22) men jeg vet også at Gud oppfyller hvert ønske fra deg.” - “Din bror vil stå opp!” - svarte Jesus. 24) “Jeg vet,” - svarte Marta - “at han vil oppstå ved sin oppstandelse på den siste dag.” 25) Jesus svarte: “Jeg er oppstandelsen og livet. 26) Den som tror på meg vil leve om han så er død; og den som har livet og som bevarer troen, vil aldri mer dø. Tror du det?” - 27) “Ja, Herre,” - svarte hun - “jeg har lært å tro at du er Messias - Guds Sønn som skal komme til verden.” 28) Etter dette skyndte hun seg bort og kalte på sin søster Maria og hvisket henne i øret: “Mesteren er her og kaller på deg!” 29) Ikke før hadde hun hørt dette, så sprang hun opp og skyndte seg til ham. 30) Jesus hadde nemlig ikke gått inn i landsbyen, men ventet på det stedet hvor Maria hadde truffet ham. 31) Da jødene, som var i Marias hus for å trøste henne, så henne stå opp og gå av gårde så fort, fulgte de etter henne. De trodde nemlig at Maria ville gå til graven for å gråte ut. 32) Da Maria kom til stedet der Jesus ventet på henne, og så ham der, falt hun ned for føttene hans. “Herre,” - sa hun gråtende til ham - hadde du vært her, så hadde min bror ikke måttet dø.” 33) Da Jesus så hvordan hun gråt, og hvordan også jødene som kom med henne, brøt ut i gråt, ble han - påvirket av kraften til en Guds ånd - plutselig så grepet at han skalv. 34) Han spurte: “Hvor har dere lagt ham?” De svarte: “Kom og se!” 35) Da gråt Jesus. 36) Da sa jødene til hverandre: “Se, hvor glad han var i ham!” 37) Men noen bemerket: “Hadde ikke han, som ga den blinde synet tilbake, også kunnet gjøre at Lasarus ikke måtte dø?” 38) Mens Jesus nærmet seg graven, kom den indre rystelsen igjen over ham. Graven var hugget inn i fjellet med en stein foran. 39) Da bød Jesus dem å ta bort steinen. Marta, den døde søster, sa til ham: “Herre, han vil antagelig lukte; for han har jo vært død i fire dager.” - 40) “Har jeg ikke sagt deg,” svarte Jesus - “at du skal se Guds herlighet, hvis du har troens tillit?” 41) I mellomtiden hadde de tatt bort steinen. Jesus hevet øynene mot himmelen og ba: “Far! Jeg takker deg for at du har hørt min bønn. 42) Jeg visste jo at du alltid hører meg; men av hensyn til folkemengden her sa jeg denne takkebønnen, slik at de skal tro at du har sendt meg.” 43) Etter disse ordene talte han med høy røst: “Lasarus, kom ut!” 44) Straks kom den døde ut - omviklet med bandasjer på hender og føtter og med ansiktet tildekket med en svededuk. “Befri ham fra disse bandasjene,” sa Jesus, - “og la ham bevege seg fritt!”

Planer om å drepe Jesus

45) Mange av jødene som var kommet til Maria og hadde vært vitne til det som Jesus hadde klart å gjøre, trodde på ham. 46) Men noen av dem skyndte seg til fariseerne og fortalte hva Jesus hadde gjort. 47) Da sammenkalte overprestene og fariseerne et møte i Det høye råd. “Hvordan skal vi forhindre at dette mennesket gjør slike mektige gjerninger. 48) Lar vi ham fortsette med dette, vil alle tro på ham; romerne vil komme og ta fra oss både land og folk.” 49) En av dem, Kaifas, som var øversteprest det året, tok ordet: “Dere forstår ikke noe av denne saken,” - sa han til dem - 50) “dere forstår heller ikke at det er bedre for dere at ett eneste menneske dør for folket, enn at hele folket går til grunne.” 51) (Det sa han ikke ut fra seg selv, men som øversteprest det året spådde han ubevisst at Jesus ville dø for folket; 52) ja, ikke bare for folket, men også for å forene alle Guds barn som var spredt overalt, til at stort fellesskap igjen.) 53) Fra denne dag av rådslo de seg imellom hvordan de kunne drepe ham. 54) Derfor viste ikke Jesus seg offentlig blant jødene mer, men trakk seg tilbake til byen Efraim i en egn ved navn Samfuris nær ørkenen. Der oppholdt han seg i lengre tid sammen med sine disipler.

55) Da jødene påskefest nærmet seg, bega mange seg fra landet og inn til Jerusalem allerede før festen for å underkaste seg en vielse. 56) De spurte også etter Jesus, som var dagens tema

for folkemengden som samlet seg på tempelplassen. Den ene spurte den andre: "Hva mener du? Vil han komme til festen?" 57) Overprestene og fariseerne hadde nemlig gjort kjent at alle som visste hvor han oppholdt seg, måtte melde fra, slik at man kunne gripe ham.

Kapittel 12

Jesus blir salvet i Betania

Seks dager før påskefesten kom Jesus til Betania. Der bodde Lasarus som hadde vært død, men som Jesus hadde oppvakt fra de døde igjen. 2) Til ære for ham bød man på et festmåltid hvor Marta serverte gjestene. Lasarus var den eneste av gjestene som ved måltidet lå ved det samme lille bordet som Jesus. 3) Da tok Maria et pund ekte, svært dyr nardussalve, helte den over Jesu føtter og tørket dem med håret sitt. Hele huset ble fylt med duften av salven. 4) En av disiplene hans - det var Judas fra Kariot, den samme som senere skulle forråde ham - bemerket: 5) "Hvorfor har man ikke solgt denne salven for tre hundre sølvpenge og gitt summen til de fattige?" 6) Det sa han riktignok ikke av omsorg til de fattige, men fordi han var en tyv; han hadde kassen og pleide å underslå innbetalte penge. - 7) "La henne være!" - sa Jesus; "hun skal foreta denne salvingen for dagen da jeg blir begravet." 9) Snart ble det kjent blant alle at Jesus var der, og jøder skyndte seg til ham i store skarer; - ikke bare på grunn av Jesus, men også for å se Lasarus som han hadde oppvakt fra de døde. 10) Derfor vedtok overprestene også å drepe Lasarus; 11) for mange jøder gikk dit og kom til tro på Jesus på grunn av ham.

Inntoget i Jerusalem

12) Dagen etter hørte folkemengden, som var kommet til påskefesten, at Jesus var på vei til Jerusalem. 13) Da gikk de ham i møte med palmegrener og ropte igjen og igjen: "Hosianna! Velsignet være den som kommer i Herrens navn, - Israels konge!" 14) Jesus hadde funnet et føll av et esel og satte seg på det, slik det står i Skriften: 15) "Frykt ikke, Sions datter! Se, din konge kommer og rir på føllet av et esel!" 16) De som var rundt ham, husket ikke disse ordene i første omgang. Først da Jesus hadde gått inn i sin herlighet, ble de klar over at disse ordene gjaldt ham og slik ble oppfylt ved ham. 17) Den store menneskemengden som hadde vært til stede som vitner og hadde sett og hørt da Jesus ropte Lasarus ut av graven, og på denne måten vakt ham opp fra de døde, de vitnet om dette overalt. 18) Og nettopp derfor dro så mange ham i møte, fordi de hadde hørt at han hadde gjort dette underet. 19) Da sa fariseerne til hverandre: "Dere ser jo at dere ikke kan utrette noe; hele verden springer etter ham!"

Jesus taler om sin død

20) Blant dem som gikk opp til Jerusalem for å gjøre sin religiøse plikt ved påskefesten, var også noen grekere. 21) De kom med dette ønsket til Filip, fordi han kom fra Betsaida i Galilea: "Vi har lyst til å se Jesus!" 22) Filip gikk til Andreas og fortalte ham det. Så gikk begge til Jesus og fremla ønsket for ham. 23) Jesus svarte: "Timen er kommet hvor Menneskesønnen skal forherliges. 24) Tro meg, hvis hvetekornet ikke blir lagt i jorden og dør, blir det fortsatt bare ett eneste hvetekorn; men hvis det dør, oppstår mange hvetekorn av det. 25) Den som knytter sitt hjerte til dette livet, vil miste det hinsidige livet; men den som misliker denne verdens liv og røre, den vil sikre seg det hinsidige, sanne livet for fremtiden. 26) Den som vil være min tjener, må gå min vei; for der hvor jeg er, skal også min tjener være. Den som er min tjener, den vil min Far gi ære. 27) Min sjel er nå dypt rystet. Men skulle jeg av den grunn si: Far, fri meg fra denne lidelsens stund? Nei; jeg er jo nettopp ført inn i denne timen for å lide. 28) Far, ære din Sønn med den herlighet som jeg hadde hos deg

før verdensaltet ble til!” Da lød det en stemme fra himmelen: “Jeg æret ham og vil ære ham igjen!” 29) Noen fra folkemengden som hadde hørt stemmen, påsto at det hadde tordnet; andre sa: “En engel snakket med ham!” - 30) “Denne stemmen kom ikke av hensyn til meg,” - sa Jesus, - “men av hensyn til dere. 31) Nå faller avgjørelsen over denne verden; nå vil herskeren over denne verden bli fratatt sin herskerrett. 32) Og når jeg er opphøyd fra jorden, vil jeg trekke alt på min side.” 33) (Med dette ville han antyde hvordan han skulle dø.) 34) Fra mengden innvendte man: “Vi har lært av Skriften at Messias vil leve i all fremtid; hvordan kan du da påstå at Menneskesønnen først må opphøyes? Hvem er da denne Menneskesønnen?” 35) Jesus svarte: “Bare en kort tid er lyset ennå blant dere. Tilbakelegg veien deres mens dere ennå har det, slik at mørket ikke overrasker dere; for den som vandrer i mørket, vet ikke hvor veien fører hen! 36) Så lenge dere har lyset, ha tillit til lyset, slik at dere blir barn av lyset!” Etter å ha sagt dette, fjernet han seg og holdt seg skjult for dem.

Vantrø og dom

37) På tross av alle undrene han gjorde foran øyne på dem, trodde de ikke på ham. 38) Profeten Jesajas ord skulle bli oppfylt ved dem: “Herre, hvem har trodd på vårt budskap, og hvem har forstått at Herrens arm grep inn?” 39) Det Jesaja sa et annet sted var grunnen til at de ikke kunne tro: 40) Han har blendet øynene deres og gjort hjertene deres uimottagelige, for at de ikke skal se med øynene og ikke komme til erkjennelse med hjertene og ikke omvende seg og slik at jeg ikke kunne helbrede dem. 41) Dette sa Jesaja den gang han så sin Guds herlighet og profeterte over Guds herredømme. 42) Likevel trodde mange av folkets ledere på ham; men av frykt for fariseerne våget de ikke å bekjenne det åpent for ikke å komme i deres bann. 43) For ære blant mennesker var mer verd for dem enn ære hos Gud. 44) Jesus erklærte høyt og høytidelig: “Den som tror på meg, tror i virkeligheten ikke på meg, men på den som har sendt meg; 45) og den som ser meg, ser den som har sendt meg. 46) Jeg er kommet som et lys til verden, for at ingen som tror på meg, behøver å bli værende i mørket. 47) Hvis noen bare skulle høre mine ord, men ikke følge dem, så feller jeg ingen straffende dom over dem. Jeg er jo ikke kommet for å fordømme verden, men for å redde den. 48) Den som avviser meg og ikke vil motta min lære, har selv bestemt dommen over seg. Den læren som jeg har undervist, vil inneholde dommen over ham på den siste dag. 49) Denne læren har jeg jo ikke forkynt av meg selv; min Far, som sendte meg, ga meg i oppdrag å undervise og ga meg ordene som jeg skulle ikle læren. 50) Jeg vet at læren hans vil formidle fremtidig liv. Det jeg taler, bringer jeg slik min Far har gitt meg i oppdrag.”

Kapittel 13

Jesus vasker disiplenes føtter

Det var kvelden før påskefesten. Jesus visste at timen nå var kommet hvor han skulle forlate verden og gå til Faderen. Han hadde alltid elsket dem som han hadde kalt sine i denne verden, og denne kjærligheten bevarte han til siste åndedrett. 2) De satt ved påskemåltidet. Djevelen hadde allerede latt beslutningen om å forråde mesteren modne i hjertet på Judas, Simons sønn fra Kariot. 3) Jesus visste at Faderen hadde lagt alt i hans hender; han visste at han var kommet fra Gud og nå holdt på å vende tilbake til ham igjen. 4) Likevel reiste han seg fra måltidet, tok av seg kappen, bandt et forkle av lin om seg, 5) helte vann i et fat og begynte å vaske disiplenes føtter og å tørke dem med forkleet. 6) Da han kom til Peter, vegret denne seg og sa: “Herre, du vil vaske føttene mine?” - 7) “Det jeg gjør, forstår du ikke,” - svarte Jesus - “etterpå vil du skjønne betydningen.” Men Peter svarte: 8) “Aldri i verden skal du vaske føttene mine!” - “Hvis jeg ikke får vaske føttene dine,” - svarte Jesus - “da er du ikke sammen

med meg.” 9) “Herre,” - sa Peter da - “Vask ikke bare føttene, men også hendene og hodet!” - 10) “Den som har badet,” - sa Jesus - “behøver ikke å vaske hodet igjen, men bare føttene for å bli helt ren. Også dere er rene, men ikke alle.” 11) Han kjente nemlig sin forreder. 12) Da han hadde avsluttet fotvasken, tok han kappen på seg igjen og la seg på plassen sin. Så sa han: “Forstår dere betydningen av det jeg nettopp gjorde? 13) Dere kaller meg “Mester” og “Herre”; og det med rette; for jeg er det. 14) Når jeg nå - som deres Herre og Mester har vasket føttene deres, hvor meget mer må da dere vaske føttene på hverandre. 15) Jeg ville gi dere et eksempel, slik at dere gjør det samme som jeg har gjort mot dere. 16) Jeg sier dere, en tjener er ikke mer enn sin herre, og et sendebud er ikke mer enn den som har sendt det. 17) Er dere dette bevisst og handler dere etter, da kan dere prises lykkelige.

Forræderen

18) Dessverre kan jeg ikke si det om dere alle. Jeg kjenner jo hjertene til dem jeg har valgt. Men ved dette valget måtte det også tas hensyn til at dette skriftstedet skulle gå i oppfyllelse: “Den som spiser brødet med meg, har løftet hælen sin mot meg.” 19) Allerede nå, før dette skriftstedet blir oppfylt, gjør jeg dere oppmerksom på det. Når det så inntreffer, skal det være enda et bevis som vil befeste troen deres på meg. 20) Jeg sier dere: Den som tar imot den jeg sender, den tar imot meg; og den som tar imot meg, den tar imot den som har sendt meg.” 21) Etter å ha sagt dette, ble hans sjel grepet av dyp smerte, da han vendte seg til dem og forsikret: “Jeg må si dere: En av dere vil forråde meg!” 22) Da så disiplene på hverandre og kunne ikke tenke hvem han snakket om. 23) En av disiplene lå ved siden av Jesus. Det var han som Jesus var særlig glad i. 24) Peter ga ham et tegn om at han skulle få greie på hvem Jesus snakket om. 25) Han bøyd seg mot brystet til Jesus og spurte med svak stemme: “Herre, hvem er det?” 26) Jesus hvisket tilbake: “Det er han som jeg gir dette stykket til som jeg dypet i skålen.” Så dypet han stykket og ga det til Judas, sønn av Simon fra Kariot. 27) Da han hadde spist biten, for Satan i ham. Og Jesus sa til ham: “Gjør det snart det du vil gjøre!” 28) Ingen av de andre visste hvorfor han sa dette til ham. Noen mente at Jesus sa dette til ham, 29) fordi han hadde kassen; skynd deg med å kjøpe det vi trenger for festen; andre oppfattet det slik at han skulle gi noe til de fattige. 30) Da Judas hadde spist biten, forlot han straks salen og gikk ut i natten.

Et nytt bud

31) Da han var gått, sa Jesus: “Nå ble Menneskesønnen forherliget og i ham Gud selv. 32) Men også Gud vil forherlige ham ut fra seg selv, og denne forherligelsen vil skje straks. 33) Mine barn, jeg vil bare være en kort tid blant dere. Så vil dere lete etter meg; men det jeg allerede har sagt til jødene, det sier jeg nå også til dere, nemlig; “Dit jeg går, der kan dere ikke komme.” 34) Jeg gir dere et nytt bud: “Dere skal elske hverandre! Ja, dere skal elske hverandre slik jeg elsker dere. 35) Ved at dere elsker hverandre skal man kunne erkjenne at dere er mine disipler!”

Jesus forutsier Peters fornektelse

36) Da spurte Simon Peter: “Herre, hvor går du da?” Jesus svarte: “Dit jeg går kan du ikke gå sammen med meg nå. Først senere vil du følge meg.” - “Herre,” spurte Peter - 37) “hvorfor skal jeg ikke kunne gå med deg nå? Jeg er jo villig til å gi mitt liv for deg.” - 38) “Hva? Du vil gi ditt liv for meg?” - svarte Jesus. “Jeg sier deg: Før hanen galer vil du ha fornektet meg tre ganger!”

Kapittel 14

Veien, sannheten og livet

Så henvendte han seg igjen til alle disiplene og fortsatte: “Bli ikke motløse! Ha tiltro til Gud, da vil dere også ha tillit til meg! 2) I min Fars hus er det mange boliger. Var det ikke slik, ville jeg ha sagt det til dere. Når jeg nå går bort, vil jeg la et sted bli gjort i stand for dere; 3) og når jeg er der, og har gjort et sted i stand for dere, da kommer jeg tilbake og tar dere til meg, slik at der jeg er, er også dere. 4) Dere vet hvor hen jeg går, og veien dit kjenner dere også.” 5) Da sa Tomas som også ble kalt “Tvillingen” til ham: “Herre, vi vet jo slett ikke hvor du går; hvordan skulle vi da kjenne veien dit?” - 6) “Jeg er veien, sannheten og livet,” svarte Jesus. “Ingen kommer til Faderen uten gjennom meg. 7) Hadde dere virkelig kjent meg, hadde dere også kjent min Far. Fra nå av kjenner dere ham og har sett ham. 8) “Herr, så vis oss Faderen!” - sa Filip til ham; “da er vi tilfredse.” 9) Jesus svarte: “Så lenge har jeg vært sammen med dere, og du Filip kjenner meg fremdeles ikke? Den som har sett meg, har også sett Faderen. Hvordan kan du da si: “Vis oss Faderen? 10) Tror du da ikke at jeg er forbundet med Faderen og Faderen med meg? Det jeg har sagt til dere, sa jeg jo ikke ut fra meg selv; Faderen som er i vedvarende forbindelse med meg, - han er det som utfører gjerningene. 11) Ja, dere kan tro det; det er en inderlig forbindelse mellom meg og Faderen og Faderen og meg. Vil dere ikke tro det jeg sier, så tro i det minste på grunn av gjerningene. 12) Jeg forsikrer dere: Den som tror på meg, vil kunne gjøre de samme gjerninger som jeg gjør; ja, han vil gjøre enda større gjerninger; for jeg går til Faderen. 13) Og det dere ber om i mitt navn, det vil jeg gi, for at Faderen skal bli æret i Sønnen.

Løftet om sannhetens ånde verden

15) Hvis dere elsker meg, da hold også mine bud! 16) Da vil jeg be Faderen, og han vil gi dere en annen hjelper som skal være sammen med dere i fremtiden. 17) Denne hjelperen er sannhetens ånde verden. Verden kan ikke ta imot den, fordi de ikke ser og ikke kjenner den. Dere vil lære den å kjenne; for den vil bli hos dere og bli del av deres fellesskap. 18) Jeg forlater dere ikke som foreldreløse barn, men kommer tilbake til dere. 19) Bare en kort tid og verden ser meg ikke mer. Men dere ser meg; for jeg lever og dere vil også få livet. 20) Den dagen vil dere skjønne at jeg lever i inderlig fellesskap med Faderen, og at dere er i det samme fellesskapet med meg og jeg med dere. 21) Den som kjenner mine bud og handler deretter, den er det som elsker meg. Og den som elsker meg vil også bli elsket av min Far. Også jeg vil vise min kjærlighet og gi meg tilkjenne slik at han kan merke at jeg er til stede.” 22) Da spurte Judas - (ikke han fra Kariot): “Herre, hvorfor vil du bare gi deg tilkjenne for oss og ikke for verden?” Jesus svarte: 23) “Den som elsker meg, vil også gjøre som jeg lærer, og min Far vil bevise sin kjærlighet til ham. Jeg vil selv komme til ham og ta bolig hos ham. 24) Den som ikke elsker meg, vil ikke holde fast ved min lære. Den læren dere hører fra meg, er riktignok ikke min lære, men læren til min Far som har sendt meg. 25) Dette måtte jeg si til dere mens jeg ennå er hos dere. 26) Etterpå kommer hjelperen, den hellige ånde verden som min Far vil sende i mitt navn. Den vil undervise dere om alt det øvrige, og også minne om alt det jeg har sagt dere. 27) Jeg etterlater dere fred, min fred gir jeg dere. Ikke det verden mener med fred, gir jeg dere. Vær ikke motløse og nedslått! 28) Dere hørte meg jo si: “Jeg går bort, men kommer til dere igjen. Hvis dere elsket meg, ville dere glede dere over at jeg går til Faderen. For Faderen er større enn jeg. 29) Nå har jeg sagt det før det skjedde, slik at dere blir fast i troen straks det blir oppfylt. 30) Jeg kan ikke si så mye mer til dere; for denne verdens hersker er på vei hit. Han kan riktignok ikke finne noe på meg som tilhører ham. 31) Jeg blir bare overlevert ham for at verden skal skjønne at jeg elsker Faderen og utfører alt slik Faderen ga meg i oppdrag.”

Kapittel 15

Det sanne vitnet

“Jeg er den sanne vinranken, og min Far er gartneren i vingården. 2) Hver gren på meg som ikke bærer frukt, fjerner han; men hver gren som bærer frukt, renses han for at den skal bære mer og bedre frukt. 3) På grunn av læren jeg forkynte for dere, er dere allerede renses. 4) Bli derfor i meg, så blir jeg i dere. Slik vinstokken ikke kan bære frukt når den er skilt fra stammen, så kan heller ikke dere bære frukt, hvis dere ikke er forent med meg. 5) For jeg ligner vinranken og dere grenene. Den som forblir forent med meg, og jeg med ham, han vil bære rikelig frukt. 6) Men atskilt fra meg kan dere ikke gjøre noe. Den som skiller seg fra meg, blir kastet bort - slik man kaster en avrevet gren som visner. De tørre grenene pleier man å samle og kaste på bålet, hvor de brenner opp. 7) Hvis dere forblir forent med meg og holder fast ved læren min, da kan dere be om hva dere vil, og det vil bli innrømmet dere. 8) Min Far ville bli forherliget ved at dere bringer rikelig frukt og viser dere som mine sanne disipler. 9) Slik Faderen elsket meg, slik elsket jeg dere. Bevar deres kjærlighet til meg! 10) Hvis dere holder mine bud, vil dere bli i kjærligheten til meg, slik jeg, som holdt min Fars bud, ble i kjærligheten til ham. 11) Det sier jeg til dere fordi dere gledet meg og for at deres egen glede skulle bli fullstendig. 12) Dette er mitt bud, at dere skal elske hverandre slik jeg elsket dere. 13) Den største kjærligheten har den som gir sitt liv for sine venner. 14) Dere er jo mine venner, hvis dere utfører det oppdraget jeg har gitt dere. 15) Jeg kaller dere ikke lenger mine tjenere. For tjeneren får ikke greie på hva herren hans gjør. Jeg har kalt dere mine venner, fordi jeg har fortalt dere alt det jeg fikk høre av min Far. 16) Dere har ikke valgt meg, men jeg har utvalgt dere til å gå ut og bære frukt, en blivende frukt, for at Faderen også kan gi dere alt det dere ber om i mitt navn. 17) Fremfor alt vil jeg med ettertrykk legge dere dette ene på hjertet: Elsk hverandre!

Verdens hat

18) Når verden hater dere, så tenk på at den først har hatet meg. 19) Hørte dere til verden, ville verden elske dere som sine egne. Men da dere ikke tilhører verden, men er hentet ut av verden av meg, derfor hater verden dere. 20) Husk det jeg sa til dere: “Tjeneren er ikke mer enn sin herre.” Har de forfulgt meg, så vil de også forfølge dere. Har de ikke fulgt mitt ord, vil de heller ikke følge deres. 21) Bare på grunn av meg vil de forholde seg slik overfor dere. De kjenner jo ikke den som har sendt meg. 22) Hadde jeg ikke kommet til dem, og hadde jeg ikke forkynt for dem, da hadde de ikke gjort seg skyldig i synd. Men slik kan de ikke unnskyldes noe av sin synd. 23) For den som hater meg, hater også min Far. 24) Hadde jeg ikke gjort gjerninger blant dem, gjerninger som ingen før har kunnet gjøre, da hadde de ikke syndet. Men nå så de alt med egne øyne, og likevel hatet de både meg og min Far. 25) Men ordet i deres lov måtte jo skje fyllest. Det lyder: “De har hatet meg uten grunn.” 26) Men når hjelperen, sannhetens ånde verden, kommer, som jeg sender dere fra Faderen, og som kommer fra hans rike, den vil vitne om meg. 27) Men også dere er vitner for meg fordi dere var sammen med meg fra begynnelsen.”

Kapittel 16

Hjelperen

“Jeg fortalte dere alt dette for at dere ikke skal vakle i deres overbevisning. 2) For man vil lyse dere i bann. Ja, den tid kommer hvor hver den som dreper dere vil mene å gjøre Gud en tjeneste. 3) De kommer til å behandle dere slik fordi de verken kjenner Faderen eller meg. 4) Men jeg har sagt dere dette på forhånd, slik at dere skal minnes mine ord når tiden er inne. Hittil har jeg tiet om det; for jeg var jo selv hos dere. Men nå måtte jeg si det, 5) fordi jeg går

til den som har sendt meg. Og ingen av dere spør: "Hvor går du hen?" - 6) men deres hjerte er overfylt av sorg fordi jeg sa det jeg sa. 7) Men virkelig, - det er bra for dere at jeg går. For går jeg ikke, vil hjelperen ikke komme til dere. Men når jeg er gått bort, vil jeg sende den til dere. 8) Straks han kommer, vil han åpne verdens øyne om [hva som er] synd, rettskaffenhet og Guds dom: 9) Om "synden" som hviler på verden, fordi den ikke tror på meg; 10) om "rettskaffenhet" fordi jeg går til Faderen - som forbilde på rettskaffenhet - og dere [derfor] ikke ser meg lenger; 11) om "Guds dom" som da allerede vil være felt over denne verdens hersker. - 12) Jeg har ennå mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. 13) Men så snart sannhetens ånde verden er kommet, - den vil vise dere den rette veien i ethvert spørsmål om sannhet. Den vil ikke tale ut fra seg selv, men bare fortelle det den selv får vite, og forkynne det som er tjenlig for dere. 14) Den vil gå inn for min ære; for den vil ta fra den som tilhører meg og fortelle til dere. 15) Alt det Faderen har, tilhører også meg. Det var derfor jeg sa at de tar det fra den som tilhører meg og vil forkynne for dere.

Sorgen skal bli til glede

16) Bare en kort tid, og dere ser meg ikke mer; og litt senere vil dere se meg igjen." 17) Da sa noen av disiplene til hverandre: 18) "Hva mente han egentlig med å si: "Bare en liten stund og dere ser meg ikke mer og litt senere vil dere se meg igjen"? Og hva mente han med: "Jeg går til Faderen"? Hva vil han si med "bare en liten stund"? Vi forstår ikke dette." 19) Jesus merket at de ville spørre ham om noe og sa: "Dere prøver å få vite av hverandre hva det skulle bety da jeg sa "bare en kort tid og dere ser meg ikke mer og litt senere vil dere se meg igjen." 20) Til det vil jeg bare si dette: "Dere vil gråte og jamre, men verden vil glede seg; dere vil sørge, men deres sorg vil forvandles til glede. - 21) Når en kvinne skal føde, blir hun engstelig når forløsningens dag er kommet. Men har hun først født sitt barn, tenker hun ikke mer på smertene hun har hatt - av glede over at hun har gitt liv til et barn. 22) Slik er også dere fulle av sorg, men når jeg ser dere igjen, da vil dere hjerte være fylt av glede - en glede som ingen kan ta fra dere.

Fullendelse og trengsler

23) På den gledesdagen vil dere ikke be meg om noe. For vær forsikret: Når dere som mine disipler vil be Faderen om noe, så vil han gi dere det. 24) Hittil har dere ikke bedt ham om noe med henvisning til at dere er mine disipler. Men be på den måten og dere vil få det dere ber om, slik at deres glede skal bli fullkommen."

25) "Hittil har jeg talt til dere i lignelser. Men det kommer en tid hvor jeg ikke vil tale til dere i lignelser mer, men undervise dere om Faderen i klartekst. 26) Da vil dere be ham som mine disipler, og jeg behøver ikke lenger be for dere hos Faderen. 27) For Faderen er selv glad i dere, fordi dere elsket meg og holdt fast ved overbevisningen om at jeg er kommet hit ned fra Faderen. Jeg kom til verden; nå forlater jeg verden igjen og går tilbake til Faderen."

29) Da sa disiplene: "Nå taler du i klartekst uten å bruke lignelser. 30) Nå vet vi hvorfor du vet alt, og hvorfor det ikke engang er nødvendig å spørre deg. Derfor tror vi at du er kommet fra Gud." 31) Jesus svarte: "Nå tror dere? 32) Det kommer en time, og den er meget nær, hvor dere alle sammen vil bli spredd ved at hver av dere bare tenker på sin egen fordel og lar meg helt alene tilbake. Men jeg er ikke alene; for Faderen er med meg. 33) Dette sier jeg dere for at dere bare skal søke freden i fellesskap med meg. Dere vil riktignok måtte tåle ytre påkjenninger i verden; men vær modige! jeg har seiret over verden."

Kapittel 17

Jesus ber for alle sine

Til slutt så Jesus opp mot himmelen og ba: “Far, timen er kommet; forherlige din Sønn, slik at din Sønn kan forherlige deg! 2) Du har jo gitt ham makten over hele skapelsen for at alt du betrodde hans hånd, skal ha liv i fremtiden. 3) Dette er veien til fremtidig liv at de anerkjenner deg som den alene, sanne Gud og Jesus som den Messias som du sendte til denne verden. 4) Her på Jorden sto jeg frem for din ære og fullførte det verket som du ga meg i oppdrag å fullføre. 5) Og nå - Far - gi meg den herligheten tilbake som jeg hadde hos deg før verden var til. 6) Jeg åpenbarte ditt navn for disse menn fra verden som du tildelte meg. De tilhørte deg, og du gav meg dem. De har fulgt ditt ord. 7) Nå vet de at alt du har gitt meg, stammer fra deg. 8) For den læren du gav meg, har jeg gitt videre til dem. De har også antatt denne læren og i sannhet skjønt at jeg kom fra deg; de er blitt overbevist om at det er du som har sendt meg. 9) Jeg ber nå for dem. Jeg ber ikke for verden, men for dem som du gav meg; for de tilhører deg. 10) Det som er mitt, tilhører jo alt sammen deg, og ditt er mitt, og du har forherliget meg i dem. 11) Jeg er ikke mer lenge i verden. Men disse må ennå bli i verden mens jeg kommer til deg. Når jeg ikke lenger blir i verden som menneske, så blir jeg likevel værende i verden på annen måte. - Hellige Far, bevar dem som du gav meg, i din lære, slik at de er ett, slik vi er. 12) Så lenge jeg var blant dem, holdt jeg dem som du gav meg, trofast til din lære og passet på dem. Ingen av dem gikk tapt, unntatt fordervelsens sønn; og det skjedde slik for å oppfylle Skriften. 13) Men nå kommer jeg til deg; og dette sier jeg ennå i verden for at min glede også vil gjøre seg fullt og helt gjeldende hos dem. 14) Jeg har lagt din sannhet i deres hjerter. Da de ikke kommer fra verden, har verden hatet dem. 15) Jeg ber deg ikke om å ta dem bort fra verden, men at du må bevare dem fra det onde; 16) for de tilhører like lite verden som jeg gjør. 17) Hellige dem ved sannhet! Ditt ord er sannhet. 18) Slik du sendte meg ut i verden, slik har også jeg sendt dem ut i verden. 19) Jeg helliger meg for dem for at skal bli helliget ved å følge sannheten. - 20) Men jeg ber ikke bare for disse, men også for dem som kommer til tro på meg ved deres forkynnelse. 21) Giv at også alle disse danner en enhet, slik som du, Far, er forenet med meg og jeg med deg, slik at også de inngår i det samme fellesskap, for at verden skal innse at du har sendt meg. 22) Den herlighet som du gav meg, har jeg også gitt dem, for at de skal utgjøre den samme enhet som består mellom oss to; jeg forenet med dem og du med meg, slik at de oppnår enhetens høyeste fullbyrdelse; 23) gjennom det skal verden forstå at du har sendt meg, og jeg elsket dem slik som du elsket meg. 24) Far, jeg vil at de du gav meg, skal være der jeg er, for at de skal se den herlighet du har gitt meg. For du elsket meg før verdens grunnstein ble lagt. 25) Rettferdige Far, verden kjente deg ikke, men jeg kjente deg, og disse har innsett at du har sendt meg. 26) Jeg har kunngjort ditt navn for dem, og fortsetter med det for at kjærligheten din til meg blir værende i dem og jeg blant dem. - Reis dere! Nå går vi!”

Kapittel 18

Jesus blir tatt til fange

Da Jesus hadde sagt dette, forlot han og disiplene salen og gikk over bekken Kidron. Der var en hage som Jesus og disiplene gikk inn i. 2) Også Judas, som ville forråde ham, kjente dette stedet, for Jesus var ofte der med sine disipler. 3) Judas hadde fått vaktstyrken og tjenerne til overprestene og fariseerne til disposisjon og begav seg på vei dit. Alle bar fakler, lykter og våpen. 4) Da Jesus kjente hele sin skjebne på forhånd, trådte han frem for dem og spurte: “Hvem leter dere etter?” - 5) “Jesus fra Nasaret!” - svarte de. “Det er meg!” - svarte han. Også Judas, forrederen, sto blant dem. 6) Da Jesus sa til dem: “Det er meg,” vek de tilbake og falt

til jorden. 7) Da gjentok han spørsmålet: “Hvem leter dere etter?” De svarte: “Jesus fra Nasaret!” - 8) “Jeg har jo sagt at det er meg,” - svarte Jesus. “Når det altså er meg dere søker, så la disse gå herfra i fred!” Slik skulle det utsagnet bli sant som han nylig hadde sagt: “Jeg lot ingen av dem du gav meg, gå tapt.” 10) Da trakk Simon sverdet han hadde med seg, slo etter øversteprestens tjener og hugget øret av ham. Tjeneren het Malkus. 11) Da vendte Jesus seg til Peter og sa: “Stikk ditt sverd i sliren! Skal jeg ikke drikke det beger som min Far har gitt meg?”

Jesus for øverstepresten - Peters fornektelse

12) Da tok vaktstyrken, som ble ledet av en oberst, og tjenerne til de jødiske lederne, Jesus til fange og bandt ham. 13) Først førte de ham til Hannas, svigerfar til Kaifas som var øversteprest dette året. 14) Det var Kaifas som hadde gitt jødene det råd at det var bedre at én døde enn at hele folket gikk til grunne. 15) Simon Peter og en annen disippel gikk bak Jesus. Denne andre disippelen kjente øverstepresten og gikk derfor med Jesus inn i palasset til øverstepresten, 16) mens Peter ble stående ute foran porten. Da gikk den andre disippelen, han som kjente øverstepresten, ut og snakket med hun som vokter inngangen, og hun slapp Peter inn. 17) Hun som vokter inngangen, vendte seg til Peter og spurte: “Er ikke du også en av disiplene til dette mennesket?” “Nei!” - svarte Peter. 18) Tjenerne og vaktene hadde tent et kullbål som de sto rundt for å varme seg i kulden. Også Peter stilte seg der for å varme seg.

19) I mellomtiden spurte øverstepresten Jesus ut om hans disipler og hans lære. 20) Jesus svarte: “Jeg forkynte offentlig, slik at alle kunne høre meg. Jeg lærte alltid i synagogene og i tempelet hvor alle jødene pleier å samle seg. I det skjulte forkynte jeg ingen lære. 21) Hvorfor spør du meg da? Spør de som har hørt min forkynnelse. De må jo vite hva jeg har sagt.” 22) Etter dette slo en av tjenerne Jesus i ansiktet. “Er det slik du svarer øverstepresten?” - ropte han. 23) Jesus svarte: “Har jeg svart uærbødig, så vis meg hva uærbødigheten besto i; men har jeg talt slik det sømmer seg, - hvorfor slår du meg da?”

24) Så sendte Hannas ham i lenker til øverstepresten Kaifas.

25) I mellomtiden sto Simon Peter og varmet seg ved ilden. Da spurte de som sto der: “Er ikke du også en av disiplene hans?” Peter nektet og sa: “Jeg er ikke en av disiplene hans!” 26) En av tjenerne til øverstepresten - en slektning av den tjeneren som Peter hadde hugget øret av - sa da til ham: “Så jeg deg ikke sammen med ham i hagen?” 27) Da nektet Peter på ny. Og like etter gol hanen.

Jesus for Pilatus

28) Man førte Jesus fra Kaifas' palass og ut til borgen. Det var tidlig på morgenen. Jødene gikk ikke selv inn i borgen for ikke å bli “urene”; de ville jo spise påskelammet. 29) Derfor kom Pilatus ut til dem og spurte: “Hva anklager dere denne mannen for?” 30) De svarte: “Var ikke dette mennesket en forbryter, hadde vi ikke ført ham til deg.” - 31) “Ta ham,” - svarte Pilatus - “og døm ham etter deres lov!” “Vi har ikke lov til å dømme ham til døden og henrette ham,” - ropte de til ham. 32) Slik skulle Jesu ord bli oppfylt hvor han antydet hvordan han skulle dø. 33) Da gikk Pilatus inn i borgen igjen, lot Jesus komme og spurte ham: “Er du jødenes konge?” 34) Jesus svarte: “Spør du slik av deg selv, eller har andre fortalt deg om meg?” - 35) “Jeg er ingen jøde,” - svarte Pilatus; “ditt eget folk, ja, overprestene har utlevert deg til meg. Hva galt har du gjort?” - 36) “Mitt rike er ikke av denne verden,” - svarte Jesus; - “var mitt rike av denne verden, hadde mine undersåtter kjempet for meg, og jeg hadde ikke blitt utlevert til jødene. Men mitt rike er ikke jordisk.” 37) “Så er du likevel konge?” - spurte Pilatus. - “Ja, jeg er konge,” svarte Jesus; “jeg er født og kommet til verden for å vitne om sannheten. Hver den som er av sannhetens rike, hører på min stemme.” - 38) “Hva er sannhet?” - svarte Pilatus. Etter dette gikk Pilatus ut til jødene igjen og forklarte for dem: “Jeg finner ingen skyld hos ham! 39) Nå har jeg innført den regel hos dere å gi en

fange fri til påsken. Hvis dere ønsker det, vil jeg gi jødernes konge fri.” 40) Da skrek alle: “Nei, ikke han - men Barabas!” Han var en landeveisrøver.

Kapittel 19

Pilatus grep nå Jesus og pisket ham. 2) Så tok soldatene ham og flettet en tornekrone som de satte på hodet hans. De la en purpurkappe på skuldrene hans, 3) trådte frem for ham og ropte: “Vær hilset du jødernes konge - vær hilset!” - Og de slo ham i ansiktet. 4) Pilatus gikk igjen ut til dem og sa: “Se, jeg fremstiller ham på ny for dere som tegn på at jeg ikke finner ham skyldig.” 5) Jesus kom nå ut; han hadde tornekrone og purpurkappen på seg. Pilatus ropte til dem: “Se, her er mannen!” 6) Ikke før hadde overprestene og deres tilhengere fått øye på ham, så skrek de: “På korset - på korset!” - “Da får dere ta ham og korsfeste ham” - svarte Pilatus - “ikke jeg; for jeg finner ham ikke skyldig.” - 7) “Men vi har en lov,” - ropte jødene mot ham; - “og etter vår lov må han dø; for han har utgitt seg for å være Guds Sønn.” 8) Da Pilatus hørte “Guds Sønn”, ble han enda reddere. 9) Han gikk tilbake til borgen og spurte Jesus: “Hvor kommer du egentlig fra?” Jesus svarte ikke. 10) “Hva, du vil ikke stå til rette for meg?” - ropte Pilatus; vet du ikke at jeg har makt til å la deg korsfeste, men også til å gi deg fri?” - 11) “Du hadde ikke hatt makt over meg,” - svarte Jesus - “var den ikke gitt deg fra oven. Siden du har denne makten, derfor har de en større skyld som har utlevert meg til deg.” 12) På grunn av disse ordene gjorde Pilatus det han kunne for å gi Jesus fri. Men de jødiske lederne ropte truende mot ham: “Gir du denne mannen fri, er du ikke lenger keiserens venn! For den som utgir seg for å være konge, gjør seg skyldig i opprør mot keiseren.”

Jesus dømmes

13) Etter denne trusselen lot Pilatus endelig Jesus føre bort. Han selv satte seg på dommersetet som sto på et sted som man kalte “Marmorhellene” - på hebraisk, “Gabbata”. 14) Det var dagen før påskefesten, omtrent klokken 12 middag. “Her har dere kongen deres!” - ropte Pilatus til dem. 15) Men disse skrek tilbake: “Vekk med ham! Vekk med ham! Fest ham til korset!” - “Jeg skal altså korsfeste kongen deres?” - svarte Pilatus. Men overprestene ropte: “Vi kan ingen konge; vi anerkjenner bare keiseren.” - 16) Derpå utleverte han Jesus til dem for å bli korsfestet.

Jesus blir korsfestet og dør

17) Disse tok imot Jesus og førte ham til et sted hvor de la korset på skuldrene hans. Der sto mor til Jesus og hennes søster Maria, som var Kleopas’ kone og Maria fra Magdala. Da Jesus så sin mor, og den disippelen han var glad i, stå ved siden av henne, sa han til sin mor: “Kvinne, dette er nå din sønn!” Så vendte han seg til disippelen og sa: “Sønn, det er nå din mor!” Og disippelen tok henne ut av denne skrekkelige stunden og hjem til seg.

Jesus bar sitt kors og kom frem til det såkalte skallestedet, som heter “Golgota” på hebraisk. 18) Der korsfestet de ham sammen med to andre, en på hver side. 19) Pilatus hadde også fått laget en innskrift og anbrakt den oppe på korset: Den lød: “Jesus fra Nasaret, jødernes konge.” 20) Mange jøder leste denne innskriften. Stedet, der Jesus var korsfestet, lå nemlig nær byen. Innskriften var skrevet på hebraisk, latin og gresk. 21) Da sa de jødiske overprestene til Pilatus: “Skriv ikke “Jødernes konge”, - men: “Dette mennesket har påstått å være jødernes konge.” 22) Men Pilatus svarte kort: “Det jeg har skrevet, er skrevet!”

23) Etter korsfestelsen av Jesus tok soldatene klærne hans og laget fire lodd av dem - ett lodd for hver av soldatene. Dessuten hadde de hans undertøy til fordeling. Det var uten søm, vevet ovenfra i ett stykke. 24) Da sa soldatene til hverandre: “Vi vil ikke skjære det i

stykker, men trekke lodd om hvem som skal ha det. Slik ble Skriftens ord oppfylt som sa: “De delte mine klær seg imellom og trakk lodd om min kappe.”

28) Jesus visste at så langt hadde alt det blitt oppfylt som sto skrevet om ham. 29) Forat også det siste skulle bli oppfylt, ropte han: “Jeg er tørst!” 30) Man fylte et kar med eddik, dyppet en svamp i det, festet den til en isopstilk og holdt svampen tett opp foran munnen hans. 31) Da Jesus hadde tatt eddiken, ropte han ut: “Det er fullbrakt!” Så bøyde han hodet og oppgav sin ånd.

31) Det var dagen før helgen, og likene måtte ikke bli hengende på korset over sabbaten. Derfor hadde jødene bedt Pilatus om tillatelse til å knuse benene på dem som hang der for deretter å ta dem ned fra korset. 32) Da kom soldatene og knuste først benene på den ene av dem som var korsfeset sammen med Jesus, og så den andre. 33) Men da de kom til Jesus og så at han allerede var død, knuste de ikke benene hans, 34) men en av soldatene stakk ham i siden med en lans. Straks fløt blod og vann ut. 35) Et øyenvitne har bekreftet dette, og hans vitnemål er sant. Han vet derfor at han forteller i samsvar med sannheten, slik at også dere kan tro det. 36) For også dette måtte skje for at Skriftens ord skulle bli oppfylt: “Det skal ikke bli brutt et ben på ham!” - 37) og også det andre av Skriftens ord: “De vil se til den som de hadde gjennomboret!”

Jesus blir gravlagt

38) Josef fra Arimatea var en Jesu disippel; riktignok bare i det skjulte, fordi han var redd for de jødiske lederne. Han ba Pilatus om å få ta Jesu lik ned fra korset. Pilatus innvilget. Da gikk han bort og tok Jesu lik ned fra korset. 39) Nikodemus kom også. Det er den samme Nikodemus som kom til Jesus om natten den første gangen. Han hadde med seg en blanding av myrra og aloë - omkring hundre pund. 40) De tok liket og svøpte det inn i lintøy - iblandet de velduftende stoffene, slik det er vane ved jødiske bisettelser.

41) Det lå en hage ikke langt fra det stedet hvor korset sto. Der var en ny grav som ingen hittil var gravlagt i. 42) De la Jesu lik der av hensyn til den jødiske førhelgen, siden graven befant seg i nærheten.

Kapittel 20

Den tomme grav

Første dagen etter sabbaten kom Maria fra Magdala til graven. Det var svært tidlig og ikke helt lyst ennå. Da så hun at steinen var veltet bort fra graven. 2) Hun løp tilbake til Simon Peter og den andre disippelen som Jesus hadde kjær, og sa til dem: “Man har tatt mesteren ut av graven, og vi vet ikke hvor man har lagt ham.” 3) Da skyndte Peter og den andre disippelen seg ut til graven. 4) De løp om kapp. Men den andre disippelen kunne springe fortere enn Peter og kom først til graven. 5) Han lente seg fremover og så linkledene ligge der, men gikk ikke inn i graven. 6) Nå kom også Simon Peter som hadde brukt mer tid, frem til graven og gikk straks inn. Han så også linkledene ligge der. 7) Men svedetørklet, som hadde ligget på hodet til liket, var ikke blant kledene, men lå sammenbrettet på en spesiell plass. 8) Nå gikk også den andre disippelen inn, han som var kommet først til graven. Han så det også og trodde. 9) Inntil da hadde de ikke forstått Skriftens ord om at han skulle oppstå fra de døde. 10) Da gikk begge disiplene hjem igjen.

Jesus viser seg for Maria Magdalena

11) Men Maria sto nær graven og gråt. Tårevåt bøyde hun seg frem og så inn i graven. 12) Da så hun to engler i hvite kapper sitte der Jesu legeme hadde ligget, den ene ved hodet, den

andre ved føttene. De snakket til henne og sa: 13) “Kvinne, hvorfor gråter du? Hvem søker du?” Hun svarte: “Man har tatt bort min Herre, og jeg vet ikke hvor man har lagt ham.” 14) Etter dette følte hun at hun måtte se seg bak. Da så hun Jesus stå der, uten å vite at det var han. 15) Jesus sa til henne: “Kvinne, hvorfor gråter du? Hvem søker du?” Hun trodde han var gartneren der og sa: “Herre, hvis du har tatt ham bort, så si meg hvor du har lagt ham; da vil jeg hente ham igjen.” 16) Jesus sa bare: “Maria!” Hun styrtet mot ham og ropte: “Rabuni!” Det er et hebraisk ord som betyr “Min Herre!” 17) Jesus sa: “Rør meg ikke! (For jeg er ikke fart opp til Faderen ennå.) Men gå til brødrene og si dem: “Jeg farer opp til min Far og deres Far, til min Gud og deres Gud!”” 18) Da skyndte Maria fra Magdala seg til disiplene og fortalte dem at hun hadde sett Herren, og at han lot si til dem det han hadde sagt til henne.

Jesus viser seg for disiplene

19) Det ble kveld den første dagen etter sabbaten. Der disiplene var, hadde man - av frykt for jødene - låst dørene. Da sto Jesus plutselig midt blant dem og hilste dem med ordene: “Fred være med dere!” 20) Etterpå viste han dem merkene i hendene og i siden. Disiplene var fulle av glede over å se Herren igjen. 21) Han gjentok hilsenen: “Fred være med dere!” Og fortsatte: “Slik min Far har sendt meg, slik sender jeg dere.” 22) Etter disse ordene åndet han på dem og sa: “Motta en hellig ånd! 23) Hvis dere tilgir andres feiltrinn overfor dere, så vil de også tilgi dere; hvis dere derimot fastholder andres feiltrinn, da vil de også fastholde deres.”

Tvileren Tomas

24) Tomas, en av de tolv, som ble kalt “Tvillingen”, var ikke til stede da Jesus viste seg. Senere fortalte de andre disiplene: 25) “Vi har sett Herren!” Men Tomas svarte: “Hvis jeg ikke ser merket etter naglene i hendene hans og ikke berører et naglemerke med fingrene mine, og kan legge hånden i hans side, så vil jeg aldri tro det.” 26) Åtte dager senere var disiplene igjen kommet sammen i huset, og Tomas var denne gangen blant dem. Mens dørene var låst, kom Jesus igjen til dem, trådte frem i deres midte og hilste dem med å si: “Fred være med dere!” 27) Så vendte han seg mot Tomas. “Se hendene mine!” - sa han til ham; “berør dem med fingeren din! Kom så med hånden din og legg den i siden min! Og vær ikke vantro, men troende!” 28) Da ropte Tomas: “Min Herre og mester!” Jesus svarte: “Du tror fordi du har sett meg. Salige er de å prise som ikke ser og likevel tror.”

Kapittel 21

Jesus viser seg for disiplene ved Tiberias-sjøen

Enda en gang - ved Tiberias-sjøen - viste Jesus seg for disiplene. Det skjedde slik: 2) Simon Peter, Tomas - “Tvillingen”, Natanael, fra Kana i Galilea, Sebedeus’ to sønner og to andre av disiplene var sammen. 3) Da sa Simon Peter til dem: “Jeg går for å fiske.” De andre sa at de ville gå med ham. Så gikk de til stranden og ombord i båten. Fisket ble uten resultat denne natten. 4) Ved daggry sto Jesus ved bredden. Men disiplene visste ikke at det var Jesus. 5) Jesus sa til dem: “Barn, har dere ikke noen fisker til [fro-?]kosten?” - “Nei!” - svarte de. 6) “Så kast garnet på høyre side av båten!” - svarte han - “Da vil dere få fangst!” De kastet garnet ut og klarte ikke å dra det opp av vannet, så fullt var det av fisk. 7) Da sa disippelen som Jesus hadde kjær, til Peter: “Det er Herren!” Da Simon Peter hørte at det var Herren, kastet han hastig kappen over seg - han sto nemlig bare i undertøyet - tok på seg beltet - og sprang i vannet. 8) De andre disiplene kom etter med båten; for avstanden til land var ikke stor; den var cirka to hundre alen. Notene med fisken drog de etter seg. 9) Da de gikk på land, så de et kullbål brenne med en fisk på; brød var der også. 10) Jesus ropte til dem: “Ta med

enda noen fisker av dem dere nettopp har fanget!” 11) Simon Peter gikk i båten igjen og drog garnet helt på land. Der var hundreogtreogfemti store fisker. Men på tross av det store tallet, revnet ikke garnet. 12) Nå inviterte Jesus: “Kom og spis frokost!” Men ingen av disiplene våget å spørre hvem han var. De visste jo at det var Herren. Jesus tok nå brødet, fremsa takkebønnen og delte det ut blant dem. Slik også med fiskene. 14) Det var allerede den tredje gangen Jesus viste seg for disiplene etter sin oppstandelse fra de døde.

Jesus og Peter

15) Etter frokosten spurte Jesus Simon Peter: “Simon, sønn av Johannes, elsker du meg mer enn disse?” - “Du vet det jo, Herre, at jeg har deg kjær,” svarte han. Jesus sa: “Fø mine sauer!” 16) Så spurte Jesus ham for annen gang: “Simon, sønn av Johannes, elsker du meg?” Han svarte: “Du vet jo, Herre, at jeg elsker deg.” - “Fø mine sauer!” - svarte Jesus. 17) Da spurte Jesus ham for tredje gang: “Simon, sønn av Johannes, er du glad i meg?” Da ble Peter lei seg, siden han for tredje gang spurte om han elsket ham, og han svarte: “Herre, du vet alt; du vet også at jeg elsker deg.” Jesus svarte som før: “Fø mine sauer!” - og fortsatte: 18) “Jeg forsikrer deg: Da du var ung, bandt du selv beltet om deg og gikk hvor du ville. Når du er blitt gammel, da vil du strekke dine armer ut, og andre vil binde beltet om deg og føre deg et sted du ikke vil.” 19) Dette sa han for å antyde ved hvilken død Peter skulle ære Gud. Og han fortsatte med å si til ham: “Trå i mine fotspor!” 20) Da vendte Peter seg om og så den disippelen Jesus hadde særlig kjær, stå tett ved siden av ham. Det er den samme, som også ved måltidet hadde lenet seg til brystet hans og hadde spurt: “Herre, hvem er det som vil forråde deg?” 21) Da Peter så denne disippelen, spurte Peter Jesus: “Herre, hva vil da skje med denne?” 22) Jesus svarte: “Hvis det er min vilje at denne blir værende slik til jeg kommer, hva angår det deg? Sørg bare for at du går min vei!” 23) Av dette oppsto den meningen blant brødrene at denne disippelen ikke ville dø. Men han hadde jo ikke sagt: “Du dør ikke!” men bare; “Hvis det er min vilje, at han blir værende slik til jeg kommer, hva angår det deg?”

Sluttord

24) Denne disippelen er den samme som bevitner at alle disse hendelsene er sanne, og som har forfattet disse nedtegnelsene. Vi vet at hans vitnemål er riktig. 25) Jesus gjorde mange andre tegn og undere foran disiplenes øyne, tegn som ikke er nedtegnet i denne boken. Ville man skrive ned alt dette i detalj, ville - etter min overbevisning - verden ikke favne alle bøkene som da måtte skrives. Men dette ble skrevet for at dere skal komme til tro på at Jesus er Messias, - Guds Sønn, og for at dere - som følge av denne troen - oppnår det livet som han har lovet.